

Đurđa Vukelić-Rožić

*Malo ulijevo,
malo udesno*

BIBLIOTEKA OTOK
KNJIGA 34

Urednik biblioteke: Božidar Balenović

Urednik: Josip Laća

Nakladnik: "INSULA IVANICH" d.o.o., Kloštar Ivanić

Za nakladnika: Božidar Balenović

Grafička priprema: Studio "INSULA"
Tihomir Balenović

Ilustracije: Ivan Pahernik

Naslovnica: Jurica Rožić
Tihomir Balenović

Karikature autorice i ilustratora: Milan Lekić

CIP - katalogizacija u publikaciji
Nacionalna i sveučilišna knjižnica - Zagreb

UDK 821.163.42-7

VUKELIĆ-ROŽIĆ, Đurđa

Malo ulijevo, malo udesno : humoreske / urđa
Vukelić-Rožić ; <ilustracije Ivan Pahernik>.

- Kloštar Ivanić : Insula Ivanich, 2005. -
(Biblioteka Otok, knj. 34)

ISBN 953-7205-05-3

450602044

ISBN 953-7205-05-3

Đurđa Vukelić-Rožić

*Malo ulijevo,
malo udesno*

Humoreske

KLOŠTAR IVANIĆ

MMV

OPROSTITE, BILO JE SLUČAJNO! (predgovor)

Ukoliko se, pročitavši neku od priča ili humoreski u ovoj knjizi budete osjećali pogođenima, razgolićenima ili možda čak i nadahnutima pri pomisli, gle, to ona piše o meni, imate pravo. Pišem o vama. Ali, to se dogodilo slučajno. Ako znanstvenici ne griješe tvrdeći da smo postali od sedam (7) pramajki, bit će da imamo i ponešto zajedničko, osim vremena u kojemu trenutno i vi i ja živimo kao djelici ovoga beskrajno lijepog i strpljivog Planeta, koji je vrtio svoja plavetnila i zelenila i prije, a vrtjet će ih možebitno i nakon nas, ljudi.

Stoga nije neobično da nam se događaju slični događaji, da razmišljamo na sličan način. Ako ste pak gotovo sigurni da sam vas uhvatila u nekom mračnom uglu kako razmišljate ili činite nešto čega biste se, po tekućim pravilima lijepoga razmišljanja i ponašanja trebali sramiti ili ste bili uvjereni da samo vi o tome razmišljate, oprostite mi. I to se dogodilo slučajno. Jer, možda će svi ljudi biti braća, no izgleda da su ih rodile žene koje već jesu – sestre ...

U vrtlogu života, u svakoj situaciji, u svakoj misli krije se neko raskrižje, i da je bar samo jedno, na kojemu smo mogli i možemo, i na kojemu ćemo već sljedećega trenutka moći birati, krenuti riječju ili djelom u nekom od smjerova, u obilju u kojemu smo rođeni. Kada jednom pođemo put novih iskustava duha, možda uz pomoću svojih dobrih odabira ostavimo ovaj svijet mrvicu, tek mrvicu ljepšim i boljim.

I poneki osmijeh za sobom.

*Stjepanu Rožiću,
pjesniku, prijatelju, suprugu*

DVR

PREDGOVOR

Pjesnikovanje je plemenit način bivstvovanja na zemlji. Ali on implicira i ozbiljenje vedre strane života, osmjehujuću dušu koja potvrđuje radost življenja.

Tako i naša istaknuta haiku pjesnikinja Đurđa Vukelić-Rožić u ovoj zbirci kratkih priča-humoreski taj plemeniti *modus ars vivendi* fabulira duhovitom imaginacijom svakodnevnih životnih situacija i sitnica. Poigravajući se ležerno i nestašno likovima i kratkim duhovitim zapletima, autorica potvrđuje iskren, prostodušan stav životnog promatrača i pripovjedača.

Humor je konstituens vedrog bivstovanja u radostima malih stvari i simpatiziranju sa svime onim što ljudskom daje svjetliju, plemenitiju i sretniju dimenziju. Humor je snaga i pokazatelj neprimjetne humanizacije života. Zadivljujući je senzibilitet autorice za humaniziranjem najrazličitijih životnih pojava i međuljudskih odnosa, bračnih i susjedskih situacija, seksualnih i drugih konstelacija društvenih veza itd. Kratkoćom priče i nenametljivom dosjetkom ona majstorski ocrta sav dijapazon mogućih i nemogućih stavova, sukoba i ponašanja koja u svakodnevnosti ostaju tek naznake ili korak do konflikta, ovdje do ljudskijeg suživota. Sve vodi do otvorenije i vedrije ljudskosti.

U ocrtavanju likova i razrješenju duhovitih situacija, ponavljam, autorica pokazuje svoj duboki humanizam i vještinu fabulacije. Literarni moment nije jedini. Jer, pjesnikujući, plemenita duša nastavlja svoju prisutnost i u priči. Priča nije tu samo da zabavi, da nasmije – ona je igra mašte u otvaranju prostora za bolji, radosniji život. Taj je život u nama i oko nas, ali mi ga moramo oplemeniti osmijehom, dragošću nasmijane duše.

Sva bića, ljude oko nas, životne situacije ma kakve bile, moramo susretati s osmijehom na licu, s dobrim mislima i u vedrom raspoloženju. Autorica niže bisere svakodnevnog humora ne kritizirajući, ne ironizirajući, ne pedagogizirajući – jednostavno igrajući se poput djeteta kome je cijeli svijet polje zaigranosti. Stanje uma u kojem sve postaje prigoda za radost življenja potrebna je kvaliteta egzistencije. Nizom sjajnih kratkih priča-humoreski, autorica nepretenciozno stimulira čitatelja da pokuša uozbiljiti to stanje uma koje jest poželjno stanje svakodnevnog življenja, s nama, s drugima. Dar je čitatelju stoga višestruk, ne samo literarni.

Ljeta 2004.

Dr. sci. Jadran Zalokar

*Malo amo,
malo tamo*

ili

Carstvo obitelji

WATER CLOSET

Svaki bi stan s više od dva stanara morao imati barem dva vodena ormara. Točka.

Znam da sam vodila dnevnik tijekom godina, ali nisam sigurna gdje da ih potražim. Sve su police pretrpane papirima i knjigama, notesima i mnogim darovima ljubitelja papira. Svim i svačim što je ostajalo iza mojih brojnih supruga. I djece koja su, Bogu hvala, napokon odrasla i otišla.

Nisam sasvim sigurna o kojoj je mojoj boljoj polovici ovaj put riječ: o drugom ili trećem suprugu. Uglavnom, bila sam već okružena s nekoliko djece i uvijek s jednim službujućim mužem kada je to s vodenim ormarom krenulo. Naime, vodeni ormar je, dakako da znate, WC. Prostorija u kojoj se čovjek posvećuje sebi, tj. svome tijelu: svom izgledu, svom zdravlju, ali i svojoj taštini, već prema kakvoći i broju ogledala. A u većini stanova stanara s prosječnim primanjima to je jedina takva prostorija i mora se rabiti razumno. Recimo, čovjek može svoje velike potrebe i jutarnje napore prebaciti na one večernje sate kada su svi okupani i u postelji. Ili pak tuširanje u neko gluho doba noći nakon ponoći. Ili ranom zorom, prije no što krenu ljubitelji sjedenja.

Bilo kako bilo, da bi se racionalno rabio vodeni ormar i da bi svi ukućani obavili sve što je potrebno i to na vrijeme, treba ih jako dobro organizirati. Katkad je to nemoguće zbog kojekakvih prirodnih (ne)predvidivih prepreka. Sjećam se kako sam jednom prigodom s uplakanom Marinom stajala pred vratima susjede Katarine, inače moje odlične prijateljice i molila ju da pusti dijete u svoj vodeni ormar jer - naš je bio zauzet. Marina je doista morala odsjediti svoje, no nikad mi to nije oprostila.

- Zar susjedi moraju znati da ja kakam? - pitalo me dijete.

- Dušo, ali svi mi kakamo. Ili barem seruckamo tu i tamo. I jako smo sretni kada to obavimo. Dobra probava znači i dobar, uredan i zdrav život.

- A zašto je onda naš tata jako bolestan?

- Kako to misliš?

- Pa on je u vodenom ormaru satima!

- Nije baš satima.

- Ma nemoj. Ranka, Matija i ja mjerili smo vrijeme. Punih četrdeset i pet minuta nije izlazio iz zahoda. To je nemoguće.

- Znam, dušo. Tamo je jedino čovjek sam. Ah da, i u automobilu. Zato je automobil tako važna igračka.

- I zaključava se, znaš, a mi ne smijemo!

- Ni slučajno. Što da padnete ili da se što drugo dogodi, kako bismo vam mogli pomoći?

- A njemu?

- Pa, on je odrastao, velik, može se snaći i sam.

- Osobito ako se utopi u kadi ili padne u nesvijest.

Marina je oduvijek bila pametna djevojčica.

Zapravo, dijete je bilo iskreno i govorilo istinu. Još i sada se jasno sjećam njegovih ritualnih priprema za odlazak u samoću vodenog ormara. Na jedno mjesto, obično na stolić u predsoblju, taj bi muškarac strpljivo prinosio najprije naočale za čitanje, debeli enigmatski časopis, olovku, a zatim dovlačio telefon s produženom žicom; držim da bi u današnje vrijeme uzeo i mobilni telefon. Zatim, kao vrhunac svega, radioprijamnik da u miru posluša najnovije vijesti koje jadni spikeri ponavljaju od jutra. Zatim bi promijenio papučice – ušao bi u najtoplije zimske šlape da mu se ne prehlade noge na plavim podnim pločicama u kupaonici.

Tada, sa svim tim rekvizitima, bučno bi ušao u tišinu ormara i zaključao vrata.

Mogli smo biti bezbrižni najmanje pola sata.

UMREŽENI NARAŠTAJ

Moj najmlađi sin, mamina maža i drsko, lukavo i pomalo podlo slatko derište, ujedno je i moj glavni savjetnik za Internet, datoteke i sve ostale soft-hard probleme današnjega svijeta. A samo prije nekoliko godina taj mali, plačljivi svežnjic u bijelom nije znao ništa drugo do li – vladati cijelom obitelji!

Budući smo imali odličnu vezu, iz rodilišta smo ga dobili s antibioticima i pumpicom za nos. Definitivno – antibiotski naraštaj. I da nije bilo kako je bilo, i da nije bilo što je bilo, da sam imala što investirati, zasigurno bih ulagala u tvornicu lijekova, poglavito antibiotika. Onda, tu su bile priče o vitaminima. Pa za zubiće, pa za košćice..Protiv ovoga i onoga. Pa onda B vitamin protiv bubuljica, C vitamin protiv prehlade i gripe. Vitamini za i protiv. Mogla sam doista kupiti manji pogon za proizvodnju vitamina, a ostatke voća i povrća kompostirati i s njima zagnojiti osrednje imanje. Antibiotsko-vitaminski naraštaj, bezuvjetno.

Sve podatke o vitaminima i inim nepoznanicama, dakako, skidali smo s Interneta. I to najčešće taj moj najmlađi, antibiotsko-vitaminski sin. No dobro, ali kako u normalnoj raspravi pobijediti takvo dijete? Osobito kad zna da ne mora baš lijepo pisati ili točno računati.

- U redu, u redu. Suglasan sam s kaznom. Isključujem televizor, PC, CD, DVD, liniju...Imaš vremena za mene? Za čovječe ne ljuti se ili Yamb?

Ili:

- Zašto očekuješ da budem bolji od drugih?

- Ali, srećo, pa ti jesi bolji od drugih!

- Nisi li malo subjektivna, mother? Svi su ljudi *born equal*! Rodeni jednaki.

- Ha!

- Uostalom, zar nisi ti mati koja voli i prašta, nježna, puna ljubavi i razumijevanja? Ili to trebam očekivati od susjede Štefice?

Najviše volim razgovor koji teče ovako, približno:

- Ali, sine, pa ja te samo odgajam, ta netko te mora odgojiti!

- Odgoj djeteta je ključna stvar do četvrtre, maksimalno šeste godine života. Što do tada uložiš u dijete, to ti se vraća. Ostalo je inercija. Ako mi ne vjeruješ, pogledaj na *www.child...*

- Briga me za tvoj *www*. Meni već trideset godina prigovaraju ako lažem, govore mi da ne psujem, ne radim grimase, ne diram lice i ne kopam nos...

- Čuj, rodila si se u krivo vrijeme. U doba bez Interneta.

- Ma čuj ti, internetski bistriću!

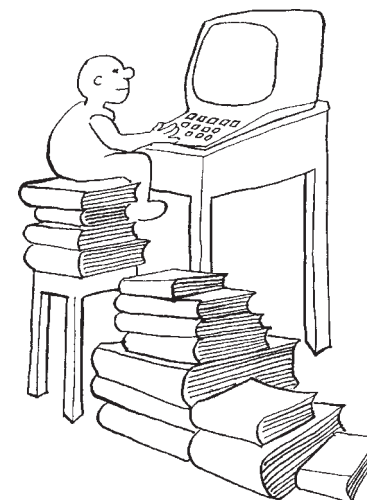
- Da, majko!

- Prestani odgovarati!

- Pa ti prestani pitati!

I tada me moj predstavnik umreženoga naraštaja izljubi i reče:

- Audio-video-internetski naraštaj ljubi smotanu generaciju.

DALJINSKI UPRAVLJAČ

U jednom od mojih brakova, moj sada bivši suprug, matematičar, nije previše vremena tratio zureći u ekran TV prijamnika. On je to činio povremeno, preko svojih naočala, zamišljen nad kakvom knjigom ili jednadžbom, dok bismo se mi ostali, udobno smješteni oko njega, udubili u kakav film ili ne daj Bože - seriju. To su bila divna obiteljska druženja.

Moj isto tako bivši suprug Mato - bili smo u braku svega nekoliko godina - bio je i držim da je tomu tako još i danas, ovisnik o TV programu. Naprava za upravljanje TV programima obvezno je bila u njegovoj ruci. I kada je drijemao, i kada je gledao i kada je s nekim razgovarao. Trosjed, dvosjed, fotelja, café stolić, neki od TV programa koji žvrgolji umjesto ptica i Mato – to je bila standardna postava naše sobe za obiteljsko okupljanje. Sjećam se, jednom zgodom sam ja glumila fotelju i bila pred čarobnom kutijom koja sve može i sve zna.

Daljinski mi je bio na dohvat ruke, na stoliću, a ja sam se zapiljila u odličnu emisiju o, sjećam se kao danas, kolibrićima. Te divne ptice-leptiri... Uto se promijenila slika na prijamniku. Nekakva dva šmokljana trčala su s pucaljicama po nasipu uz rijeku i ja uzeh razmišljati hoće li obojica ili samo negativac pasti od metka u dubinu.

Da pomognem Mati shvatiti kako je TV prijamnik samo naprava koja prihvaća sve što mu neki ljudi šalju, a da sam ja nešto nepredvidivo i uzbudljivo, jedno sam poslijepodne skrila upravljač uz koji je tako strastveno vezan. I moj ti Mato uzeo prekapati sve jastučice, vezene i kukičane, stvaranje kojih je, od starih bluza i frotirnih ogrtača - usput rečeno - bila bakina terapija (svekrvina). U tihom bijesu, razbacao ih je uokolo, očitao svojoj staroj majci bukvicu i prijeto joj da će nadrapati bude li pravila još jastučića. Napokon je ugledao spasonosni uređajčić u zdjeli s voćem, zatim odahnuo i sjeo, s nogama na tabureu i – nestao.

Jednom prilikom sam, jako ljuta na njegovu ovisnost – premda su mi stare žene rekle da budem sretna jer znam gdje je i s kim je – premazala strojček

za upravljanje TV programom – medom. Joj, to je bila ludnica. Dakle, Ružica je imala isti daljinski upravljač kao i mi i kada je jednoga dana mijenjala TV prijamnik, zamolila sam ju da mi daruje čarobni upravljač. Lijepo sam ga servirala suprugu Mati, na pladnju s krasnim ovalnim tabletićem. Pa kada ga je primio, pa kada je skočio, pa kada je riknuo kao ranjeni lav... Pa me je tada lovio po stanu, pa me je uhvatio, pa... no dobro.

Život sam spasila objašnjavajući mu da to nije naš, ovaj, njegov daljinski upravljač.

Svakako sam željela napakostiti Mati. Već sam shvatila da njegovu pozornost ne mogu ni s čime skrenuti na se. Bio je sretno oženjen - tako se barem ponašao - a što je mislio – ne znam; njegova se majka krasno uklapala u naše kućanstvo; tako se ona ponašala, a što je mislila, to su mi susjede gotovo svakodnevno prepričavale; klinici su uglavnom dobro prolazili, bili voljeni i razmaženi.

Oh, da. Gotovo zaboravih. Nešto prije naše sretne rastave, nakon divnog i ispunjavajućeg braka, koji je bio naš vlastiti reality show, napisala sam članak o otkriću novog načina upravljanja TV prijamnikom. Fotokopirala ga i nekako uspjela nagovoriti, taj članak, da glumi senzaciju iz stranih novina.

A u njemu je pisalo da su Ameri - a tko bi drugi - otkrili način upravljanja TV prijamnikom pomoću treptanja očima, zapravo obrvom. U obrvu se ugradi mali, nevidljivi čip i vlasnik čipa i jedini gospodar televizijskog prijamnika naglim trzajem obrve (može i okom, nešto poput namigivanja) mijenja televizijske programe. Kada se želi vraćati po brojevima programa, tada dva puta grčevito trzne obrvama u najkraćem mogućem vremenskom razmaku. Kada zaspi i opusti se, čip ugasi TV prijamnik.

Bivši zajednički prijatelji, kojima je najteže stoga što smo se mi iz tako dobroga braka razišli, a ne znaju s kime bi od nas "ostali si dobri", kažu mi da Mato bjesomučno traži taj čip i kirurga koji će ga ugraditi.

GAĆICE

Da je pubertet posebno važno razdoblje u odrastanju čovjeka, to svako derište i te kako dobro zna. I zlorabi ga kao izgovor za nerad, lijenost i još štogod.

Damir, jedan od mojih sinova, gušeći se u pubertetskim problemima, a daveći usput i nas, pronalazi prikladan odgovor na sve što iskrсне u stanju koje se zove Damirov pubertet.

Pri pospremanju ladice u njegovoj sobi oko mi je zapelo a ruka naišla na zaista lijep primjerak ženskih gaćica, zapravo tange veličine *xxxsmall*, prekrasne tirkizne boje. Mogla sam zamisliti plave oči koje se smiješe, blistavi osmijeh zavodnice.

- Damire, imaš li kakvo duhovito objašnjenje za ove gaćice u svojoj ladici, među čarapama?

Moj se div od sina pojavio u sobi i pogledao me. Osmijeh se razlio njegovim svježe obrijanim licem, mirisao je poput svježine gorskoga slapa u crnogoričnoj šumi. Obično se u škakljivim situacijama služio poštapalicom "Nećeš mi vjerovati", pa sam i sad očekivala nešto slično.

- Nećeš mi vjerovati, te su mi gaćice pale na glavu.

- Pazi da ti ne padne i mrak na oči! Znaš li koliko imaš godina?

- Za dvjesto dvadeset i tri dana četrnaest.

- Nećeš mi vjerovati, ali ja mislim da je priča o gaćicama koje su pale s neba običan porez na budale.

- Možda je, ali je istinita.

I započela je priča:

- Tražio sam joystick o kojem sam ti pričao i zbog kojega smo se već tri puta svađali. Sjećaš li se? Prijatelj me uputio u trgovinu na Trešnjevki i budući je odmah nisam pronašao, prolazio sam jednim dvorištem. Krajikom oka primijetio sam neku ženu kako trese pokrivač na balkonu s, pa, recimo, možda četvrtoga kata. Istoga časa ugledao sam ih kako poput velikoga plavog, čipkastog leptira lete pravo na me. Bilo mi je neugodno i nadao sam se da me nitko pod

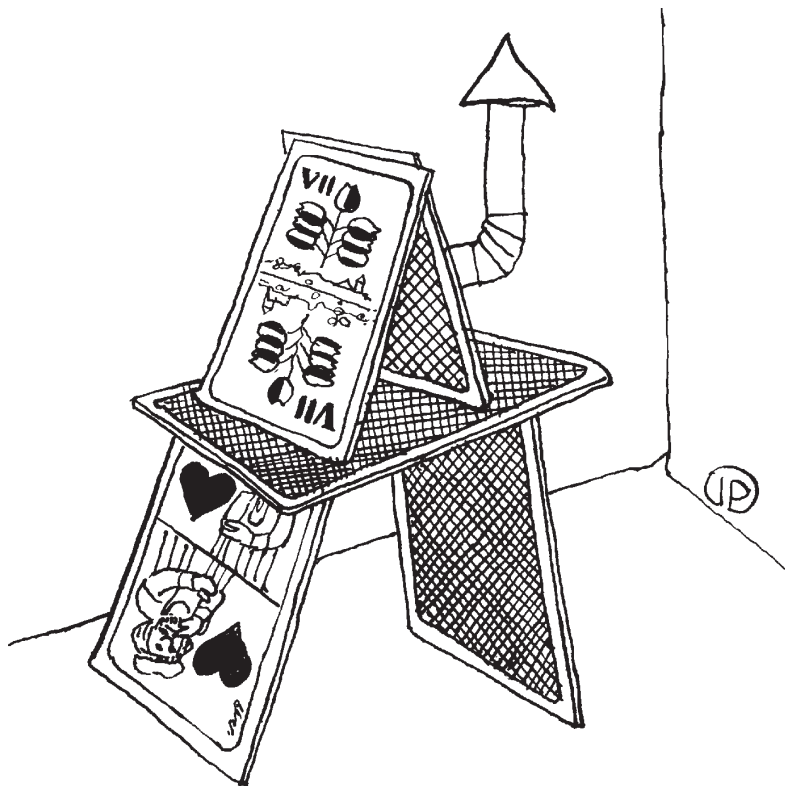
gaćicama nije vidio. Brzo sam ih zgrabio i skrio u džep, a s balkona je dame – nestalo u sekundi.

- Aha!

- Ali, mama, govorim ti istinu. Kako bih takvo što mogao izmisliti? Hoćeš li da na ulaznim vratima zgrada u tome kvartu zalijepim obavijest, recimo: Vraćam tirkizne čipkaste gaćice koje su mi pale na glavu toga i toga dana u toliko sati u ovom dvorištu. Molim poštenu vlasnicu da mi se javi na telefon bla-bla-bla. Mama, *loosers weepers – finders keepers! Sorry!*

KOCKAR

Moj bivši suprug Andrija, super momak, dakako, bio je i još uvijek je tome tako, koliko čujem - potajni kockar. Kockar u duši. Taj se uvijek sa svime kockao. A što je najgore, uopće nije znao da je pritajeni kockar. I nije shvaćao da iz dana u dan sve više gubi. Sebe, mene, brak i prijatelje. Uzimao je do onih granica do kojih se moglo uzimati, čekajući da kocka padne i u trenutku promijeni sve.

Stvar s kuhinjskim pokućstvom postajala je sve ozbiljnija. Razgovarali smo godinama kako bismo preuredili kuhinju, udarili žive boje, povećali prozor,

srušili poneki zid. Jako smo željeli veliki stol sa dvanaest stolaca krasno postrojenih s jedne i druge strane. I željeli smo ugostiti prijatelje i svu tu dječurliju koje će svakim danom biti sve više. Tada su dečki već bili oženjeni i otišli od nas, a s nama je još bila Verica. Njegove dvije kćeri iz prvoga braka su isto imale svoje obitelji.

No, nismo se micali dalje od početnih razgovora koji su gotovo sigurno, uvijek vodili u svađu.

- Ma daj, da sutra možda umrem ili me udari tramvaj, što će mi onda nova kuhinja?

- Mrtvom ili udarenom?

- Gledaj, jedan potres može sve uništiti u sekundi. Šteta je sve to preuređivati. To je naš dom, na njega sam navikao. Zašto bilo što mijenjati?

Ili:

- Ne, jeftinija verzija i djelomično rješenje ne dolazi u obzir, nipošto. Ako nam strina ostavi svoju kuću, možemo ju prodati i onda doista krasno preurediti cijeli stan.

- Slušaj, ako Verica ne misli ostati živjeti tu s obitelji, čemu toliki novac rasipati. Za koga?

- Pričekaj, imam osjećaj da ću na uskršnjoj lutriji zaista dobiti premiju. Onda ćemo se provesti i sve preurediti, kupiti stan na moru.

- Ne moramo kredit koji si dobila potrošiti za kuhinju. Mogli bismo promijeniti auto, da se vozimo kao ljudi, a ako ne, treba ovaj srediti.

- Mogli bismo odseliti u bakinu kuću a Verici ostaviti da si preuredi sve kako hoće, kad završi faks, pa kad se uda. Neka dijete ima uređenu kuhinju onako kako želi.

Rastali smo se prije no što je Verica maturirala i prodali stan poslije rastave, zajedno sa starom kuhinjom.

DOMAĆI KOLAČI

Kada je naša nova kuća na selu bila napokon gotova, pokupili smo suprugovo dvoje i moje dvoje djece iz bivših brakova, kućne ljubimce lijepih domaćih imena, mačka imenom Country, psa Cookija, još jednoga psa koga je netko nazvao Erp, neku sitnu pticu koja je vječno pjevala zvanu Candy i uselili se, tražeći sve moguće i nemoguće mane novoj građevini kako bismo imali što prigovarati.

Započeo je naš zdravi seoski život. Mlijeko smo kupovali u susjedstvu: tri litre kravljega, litru kozjega, zdjelicu vrhnja i jedan sir - svaki drugi dan. Osobito smo obožavali Jagičine suhe sireve nakon svih onih gouda, podravaca, ementalera i gorgonzola. Djeca bi komadiće sira nosila u džepovima i štipkala ih i grickala. Koja sreća!

Moj najdraži svekar, tada Marinko, majstor za sve, sagradio je pušnicu i uzgajao perad. Mi smo njemu zauzvrat u kutu velikog imanja dali sagraditi malu kućicu s trijemom, drvenu i slatku. Poslije sam često djecu nalazila kod njega, oko peći na drva. Ah, ta starina.

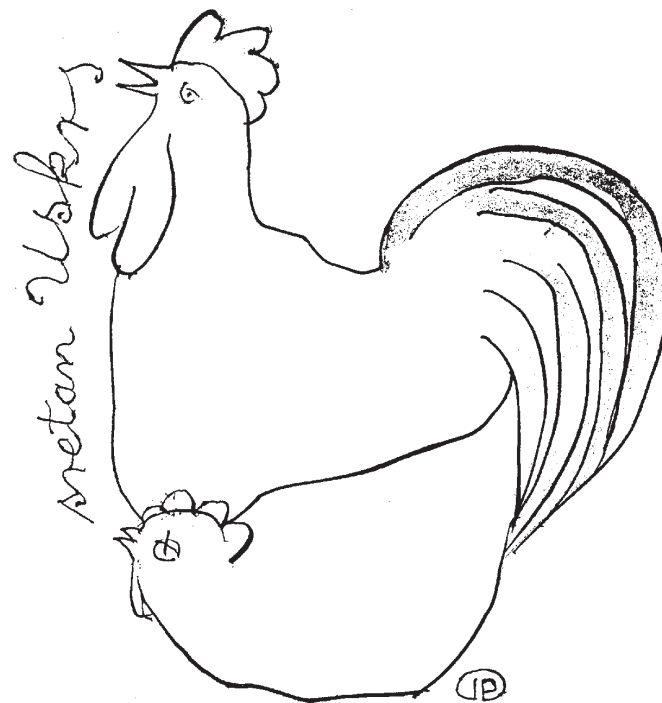
No, uskoro sam otkrila prvi veliki problem. Život na selu uopće više nije seoski život! Kumice su postale prave poduzetnice, i to kakve! Njihovi staklenici, šampinjoni u podrumima, pa kolači! A kuće! Te kuhinje, moderno pokućstvo, televizori - kućna kina!

Počeli smo se posjećivati, dakako. I počele su te divne, vrijedne žene nositi pladnjeve domaćih kolača našoj djeci. Popričale bi s Marinkom, on bi im posuđivao alat ili štogod slično. Muškarci donosili svoje vino iz klijeti, pravo domaće. A mi smo bili... što da kažem, mi nismo imali ništa "domaće" za razmjenu. Pratila sam akcije u gradu, kupovala koješta, darivala, no sve to nije bilo "domaće".

Djeca su se uvijek iznova radovala kolačima iz susjedstva, a ja sam bila bespomoćna. U osamnaest godina koje sam provela u školskim klupama,

nitko me nije naučio peći kolače - ni na latinskom, ni na francuskom.

- Tata, mama je poludjela!
- Kako to misliš?
- Peče domaće božićne kolače.
- U rujnu?
- Kaže da vježba...

MIŠKO

Iz nekih razloga ljudi kažu da mačke – pretpostavljam da se misli i na máčke - imaju devet života. Nisam sigurna u taj konačni broj, no zaintrigiralo me kada sam u našega Miška izbrojila – tri života.

Miška nam je s ljubavlju dala na usvojenje naša mljekarica Ankica. Vrijedna i veoma draga kumica koju dvorištem slijede maći i mačkice, osobito u vrijeme kada Ankica odlazi pomusti krave. Sjede na pragu staje, poredane poput šahovskih figura i strpljivo čekaju svoju toplu, svježju i mirisnu večeru. Slušaju kako bijeli mlazovi mljeka jauču po limu dojače.

Kad smo Ankici otkrili svoju želju, hrabro je stala posred pločnika u svome dvorištu i nježno, ali dovoljno glasno zazvala: - Miško! Istoga trenutka odnekud s krovova, sa sjenika, štaglja, kokošinca ili svinjca, došuljao se mali Miško. Za njim su doduše kasali i ostali mačići i mačice i meni se činili slični kao mačić mačiću. No, Miško je bio Miško. Imao je *personality*. Mačić Miško je znao da je mačić Miško i to nas je u njega zadivilo već na prvi pogled.

Miško je uz svoje udomitelje izrastao u prekrasnoga moslavačkog tigra, opakog i spretnog lovca najljepših zelenih očiju koje su se ikada šetale našim krovovima. Jako smo voljeli Miška, njegovu samostalnost, njegov osjećaj slobode i privrženost domaćoj hrani. Bili pečeni krumpiri, rižoto od liganja, a u stisci svježje jaje s mlijekom – Miško se nije ljutio. Njegove kolačiće držali smo u plastičnoj staklenci i zvonili njima na balkonu kada smo ga željeli vidjeti i iskoristiti ga da nam tiho predući smiri dušu. Tada bi se preobrazio u Supermana i ma gdje bio, strmoglavio bi se k svojoj zdjelici pomno brojeći svaki kolačić.

Druga veljača u životu našega Miška ostavila nas je bez naše terapije na neko vrijeme.

Već smo bili spremni plaćati alimentaciju svim susjedima, samo da se vrati naš Miško. No, Miško se vratio da bi uginuo u kutu vrta. Otrovani Romeo, rekao je netko. Plakali smo za njim, pokopali ga u istočnom kutu vrta pod grmom hortenzije i prihvatili se nastavka života bez Miška. Koga nema, bez

njega se mora. No, nekoliko dana kasnije, pokraj prazne zdjelice za kolačiće, kraj blistavo čiste kutijice u koju smo mu ulijevali svježje mlijeko mljekarice Ankice – sjedio je nitko drugi doli - Miško. Mršav, s nekom ludom frizurom, s ranama po vratu, u nevjerici nas gledajući onako s niska – iznad strašnih podočnjaka.

Miško se oporavio i postao još opakiji i zavodljiviji ljubimac. Dopuštao je da se liječimo na njegovu opet krasnu i raskošnu krznu, dopuštao nam je i da mu tepamo i nježno bi nas gledao u oči. Bojali smo se sljedeće veljače, no, već krajem siječnja, Miško je promijenio ponašanje, odlazio u OK koral sve češće, sukobljavao se i ljubio i mi smo se samo nadali da će se sretno vratiti. Protiv prirode se ne može. Ali se Miško nije vraćao. I veljača je bila iza nas i mi smo otupjeli. Dode li Miško, sretni ćemo biti, a ne dode li, sretan mu put.

Polovinom ožujka na naša vrata pokucao je treći susjed imenom Andrija. A radilo se o nečemu važnom, jer skromni Andrija ne kuca na svačija vrata, to ne! Taj njegov dolazak bio je presedan i nekako smo se pripremali na loše vijesti.

Tražeci svoga bijeloga Franceka, na pruzi je našao našega Miška.

Predao je žutu vrećicu s promidžbenom porukom za domaće mlince lokalne pekarnice mome suprugu, iznenađenom i očito pod stresom, potom napustio naše imanje. I opet smo obavili pokop Miška. Dok smo ga onako beživotnoga stavljali u njegov papirnati lijes koji je mirisao po koži novih muških čizama, ustanovili smo da je to doista Miško. Prepoznali smo crni vrh repa, mrvicu bijele dlake iznad lijevoga oka. Pokopali smo ga još jednom u istočnom kutu vrta pod grmom hortenzije. I zaboravili. Život ide dalje.

Početak travnja, krasni sunčani dani, ptice, cvijeće; provincija se činila poput raja. A u taj naš raj, šepav, klempav, mršav, bezrep – stigao je i Miško! Ležao je pokraj svojih posudica za hranu i naravno da smo pozvali veterinaru. Oporavio se naš Miško i već smo krajem ljeta razmišljali kako izbjeći

sljedeće proljeće. A da Miška odselimo na neki drugi dio planeta gdje je za našega proljeća - ljeto? Pa da ga vratimo? Da zeznemo hormone? Gluposti.

Miško nam je sam pomogao. U ranu jesen, vraćajući se iz grada, u predvečerje, u crvenom, oprostite, grimiznom zalasku sunca koje su kupalo u obližnjoj grabi, pokraj ceste, u ne baš osobito dobro pokošenoj travi, ležalo je klupko jada. Mirno i beživotno.

- Ne, to nije Miško.

- Nadam se da nije.

- Čini mi se...

- Daj, valjda poznam svoga mačka. To nije Miško!

- Pogledaj, prednja lijeva šapica ima mrvicu zlatne boje, na lijevom uhu ima više smeđe boje i ogrlica je njegova, oprosti.

- Ja ne želim da to bude Miško.

- Ni ja, a možda i nije...

I opet smo sahranili Miška. U istočnom dijelu vrta pod golemim grmom stare hortenzije.

Kadikad nježno dirnem cvjetove te kraljevske biljke... Što ćete – terapija.

KUĆNE BILJKE

Nekih osam godina moja draga strina zalijevala je moju pamet time kako je kućne biljke najbolje zalijevati ponedjeljkom i četvrtkom, a nakon toga u kalendar ucrtati zelenu zvjezdicu.

Baš u to vrijeme počeo je izlaziti novi časopis o zemlji i vodama, koji se, usput rečeno, ugasio nakon trećega broja, a stručnjaci u tom časopisu tvrdili su da kućne biljke treba zalijevati, obvezno, svaki treći dan. Nakon toga moja me strina reprogramirala i ja sam doista biljke zalijevala svaki treći dan bez zelenih zvjezdica na velikom zidnom kalendaru. Tako je bilo mnogo jednostavnije; nisam morala tražiti zeleni flomaster ponedjeljkom i četvrtkom.

Nova serija emisija na TV posvećena domu i hobijima otkrila je mojoj dragoj strini nove vidike. Donijela mi je popis mojih biljaka s latinskim imenima, uputama i savjetima za svaku biljku posebno: koliko prihrane, koliko vode i kako često zalijevati, kada točno i na kojoj temperaturi kupati biljke. To je moram priznati bilo doista naporno. Najviše mi se sviđalo ono sa slušanjem glazbe, a i šaputanje mi nije išlo loše. No kada je jedna ljepotica ispuštala žutu suzu u vidu uvela lista, strina je napravila pravu paniku.

Glazba nije bila u redu, zaboga! Chopin za palme, Mozart za kaktuse, a Haydn za ciklame. Već sam odlučila prekinuti radni odnos kako bih se sasvim posvetila svojim biljkama; doista sam željela da strina bude sretna. Još uvijek je popisivala sve moje biljke i izrađivala program koji će mi spržiti na CD-u. Sve moje biljke, mislim da je rekla da će se zvati.

U strininu najdražem časopisu izišao je intervju s majkom našega dragog premijera, tako zgodnog... Stara gospođa se slikala među svojim biljkama, a novinarka ju je zamolila da čitateljicama otkrije tajnu: kako do lijepoga sobnog bilja. Gospođa je odgovorila da prolazeći stanom kadikad i ne zamijeti biljke, da ih zalijeva kada se sjeti ili kada je tlo izričito suho i da su, uostalom, biljke njezina terapija. A što ako požuti koji list, pitala je uporna novinarka? Onda odem u dućan po novu biljku, odgovorila je starica.

To je uništilo duh moje strine. Očekujem neku novu teoriju, a u međuvremenu, mislim da ću početi uzgajati piraje.

PRABAKA

Duge, maglovite ravničarske zime naša prabaka podnosi sve teže. Nedostaje joj blistavi snijeg, po čijoj se zamrznutoj kori sanjka sunce, nedostaju joj djeca odrasla prije više od pola stoljeća... Baš me opet učila štrikati čarape kad je na televiziji zablistao bazen s mladim zgodnim vaterpolistima.

- Kako im je lijepo, ta topla voda...

- Da, baš su zgodni.

- Ne mislim to, ja sam stara žena. Mislim na kupanje i ljenčarenje u toplicama...

- Pa mi ćemo te odvesti u koje god toplice želiš. Znaš da se radujemo putovanjima, a bit ćemo s tobom. Lijepo si uzmi tjedan dana psihičkih priprema, spakiraj kupaće kostime i – krećemo!

- Tko bi išao na put po toj zimi?

- Ali to nije problem. Snijega nema na autocestama, samo malo tu u našem dvorištu.

- Ma daj! Preko noći se sve može promijeniti, a što ću ja onda. Vi mene ostavite kao vreću, kako ću se vratiti?

- Već nakon dan ili dva ceste se raščiste, ne živimo na Himalaji... Ovdje nitko nikada nije ostao zatrpan u snijegu.

- Ovdje u ravnici ne, a u toplicama? Među bregima? Razmisli malo!

- Dobro, može se dogoditi velika i strašna mećava. Ali za najviše tri dana očisti se svaki kutak sela i grada.

- Može biti. Ja ne idem!

- Bako, zašto si ne bi priuštila toplice tjedan-dva? Da nazovemo gospođu Milicu ili Baricu, možda bi i one išle, imala bi društvo...

- Ne idem i ne tjeraj me od moje kuće!

Osjećala sam se jadno. Ta ne tjeram ja nikoga... U to na televiziji osunčani Bahami.

- Da mi se sada ispružiti na pijesku i sunčati te moje stare kosti...

- Pa, ako nam malo pomogneš, Branko i ja idemo s tobom. Hej, to bi bilo super! Znaš, ti aranžmani nisu uopće skupi, na šest čekova...

- Opet ti! Pa da trpim toga tvog bezveznog Branka sve vrijeme? Nisi valjda očekivala da ću i njemu platiti put?

- Ne, meni... Tako se radujem...

- Curo, nikamo ne idem, je li ti jasno? Prestani me tjerati iz moje kuće.

LOOKAUTOMAT

Biti seksualni objekt, predmet želje i obožavanja, kažu da je cilj mnogih žena. Željati biti ljepša i atraktivnija po tekućim pravilima modne industrije, svidati se normalnim, zdravim muškarcima, njima se čini posve prirodnim.

Primjerice, u odjeljku vlaka stiješnjeno šestero ljudi – ugođaj skućene dnevne sobe – i ogleдала iznad sjedala. Žena ulazi u odjeljak, skida se, samo jaknu dakako, okrenuta leđima trojici gospode na sjedalima iza nje. U zrcalu provjerava jesu li pogledi na njezinim leđima ili nešto niže, na sakralnoj čakri, recimo. Obvezno – da!

- To je iskonsko, normalno, instinktivno - tvrdi mi tekući (treći) suprug, veterinar! Tijela pripadaju jedna drugima radi održavanja vrste, razmnožavanja, kako god hoćeš!

No, dobro. Sve za održavanje vrste. Jednom smo tako moj suprug veterinar i ja putovali u Rijeku, krasnim brzim vlakom, kojim smo čak dosta brzo i putovali. No, na ulazu u odjeljak vagona koji smo dijelili s četvero kolega (koji su putovali na seminar u Opatiju), kada sam polako i zavodljivo skidala svoju jaknu, pa pažljivo na visoku policu namještala svoju torbicu, dvojica od putnika upala su u zamku. Nakrivili su svoje svježe obrijane brade i s osmijehom u očima brojili moje čakre, pomno tražeći onu prvu. U zrcalu sam vidjela trijumfalni osmijeh matematičara koji su točno riješili jednadžbu.

Ti nasmiješeni muškarci stekli su putnoga neprijatelja u posjedniku mojih oblina. Bilo je to iznimno putovanje. Moj me veterinar držao za ručicu cijelim putem, drugu je šapu prebacio preko moga ramena i ispitivao moje obožavatelje – nešto poput kviza, no bez milijuna - želeći sve odgovore okrenuti njemu na teret. Napokon sam shvatila superiornost svoga mužjaka i s njime se ipak odlučila pobrinuti za opstanak ljudske vrste.

PUMPERICE

Život je pun lovačkih, ribičkih i inih nemogućih, upravo fantastičnih priča. Maštoviti pripovjedači mogu ih izmisliti, uresiti, ili im dodati pokoju sitnicu i zapravo imati kazalište bez pozornice na druženju, fešti... No, kada se naoko neizvediva i fantastična pustolovina zapravo dogodi - tko će povjerovati?

Moja prijateljica Biljana i ja prijateljemale smo tijekom dvadeset i nešto godina, od gimnazije nadalje. Dijelile ljubavne tajne i patnje, izlazile u paru na sudare, studirale zajedno. Bila sam Biljina kuma na vjenčanju, a kasnije i ona moja - nekoliko puta. Žena je doista strpljiva.

Toga dana pješačile smo jednom od zagrebačkih ulica; Bilja je posla majčinoj majci u posjet u bolnicu, a ja sam isto imala nekakav izgovor za izlazak. Uglavnom, bilo je zgodno podijeliti lijepo nedjeljno poslijepodne s Biljom. Pred jednim od izloga s kolačima razglabale smo o mojoj susjedi Maji koja još nije ispekla pošten kolač, a kad smo kod nje na kavi, kremšnite obvezno jedemo žlicom. Pa smo onda krenule i zastale pred ljekarnom. I tada, u hodu, dogodilo mi se nešto strašno, ostavilo me bez teksta, nemoćnu i preplašenu s pitanjem: kako dalje?

- Hej, pa ti si si problijedjela!

- I ti bi da ti se dogodilo što i meni.

- Ma daj, da se opet ne udaješ! Upravo si opazila sljedeću žrtvu!

- Ne, ali možeš doći u onoj tirkiznoj haljini s trećega vjenčanja; super je.

Bila sam krvoločna.

- Zločestoćo! - blago je komentirala moja najbolja prijateljica, i u dobru i na vjenčanjima.

- Pukla mi je gumica u gaćicama.

- Da?

I puknula je ona od smijeha koji me izludio i, naravno, privukao pozornost rijetkih prolaznika.

- Da!

- I nemaš hulahupke, je l' da? To je tako seksi!

Bila sam na nju više nego bijesna:

- Smisli nešto, zaboga! Tri puta si me udavala i ni jednom nije uspjelo!

Spašavaj!

- Pa, drži gaćice među lijepim nožicama...

- Ma nemoj!

No, jedna od divnih Biljinih osobina bila je njezina dobrotu. Popustila je.

- U redu, ti sada kreni ispred mene, pusti ih da padnu, a ja ću preko njih staviti vrećicu s bakinom robom i pokupiti ih.

- Luda si, ali i dosjetljiva.

Tako smo i učinile i završile u prvom kafiću.

- A kako ću sada?

- Pa, smiješi se!

Bezobrazna bezobraznica. Već smo privukle pozornost nekoliko poslijepodnevnonedjeljnih zgubidana koji su meditirali uz polupune čaše ili boce.

I kako je Bilja poput dobrog američkog predsjednika Lincolna, uvijek imala priču u rukavu, odslušala sam i to:

- Znaš, moja prijateljica Greta imala je sličan problem. Samo, ona se šetala parkom držeći se pod ruku sa svojim mužem. I, pa, kako da kažem, ti i Greta imate slično građen gornji dio nogu, i sirota ne znajući što će, pokaza svome drugom suprugu nekoga leptira koji je ljetovao na ocvaloj magnoliji još prošle godine. I dok je jadnik pogledom tražio leptira, Greta je jednostavno iskoračila iz nezgode koja ju je zadesila. Gaćice su lepršajući pale na asfaltnu stazu, a njih dvoje su se divili lastinu repu. On nije htio pokazati da mu je vid oslabio još više, a ona...

- Luda je ta tvoja Greta.

- Znam, curo. Znaš što, ovo je vrećica s gaćicama za baku Baru, lijepo otidi u zahod i navuci jedne. Ne daj Bože da ti se što dogodi, zamisli, bez...

- Psssst!

Bile su to krasne, s ružičastim cvjetićima, dugonogavične – pumperice. Malo iznad koljena, fino su prianjale uz kožu i grijale. Bilo bi strašnije da su recimo ljubičaste sa žutim točkicama. Mogla sam biti ljuta ili smijati se sama sebi, no bio je to novi osjećaj.

Pločnikom su harali muški pogledi. Dakako da su i muškarci gledali kamo i kuda idu i što se oko njih događa. Zar su trebali hodati žmireći? Ali ne, gledali su mene! Provjerila sam to. Da, sasvim običnu, tri puta udavanu mladu damu.

- Primijetila si? - pitala me moja Bilja.

- Tu je netko lud, znaš. što bulje u mene?

- Ti imaš tajnu, da si vidiš osmijeh! Samo, okice ti sjaje tom tvojom tajnom a frajeri vole otkrivati tajne....

- Uozbilji se, kako ćeš se udati tako neozbiljna!

- A ti si kao ozbiljna?

- Možda, ali nisam stara cura.

I tada, valjda zbog tih riječi, bijah kažnjena. Suplela sam se o ništa, tresnula na pločnik kao, recimo, naranča – zašto uvijek kruške padaju po pločnicima – i dakako, moja je uzbudljivo lagana i široka suknja zalepršala i sakrila mi lice. Da ne umre to moje lice od sramote i jada. Jer, pumperice su blistale na suncu, a stotinjak ljudi je primijetilo da hitna pomoć dolazi po onu u pumpericama usred ljeta.

SUSJEDI POŽGAJI

Život naših prvih susjeda činio mi se kao idila umirovljenoga bračnog para, koju sam tako željela sebi i jednome od svojih supruga. Nakon odlaska i posljednje kćeri iz obiteljskog doma, posvetili su se svome prelijepom vrtu i u sezoni odlazili u gljive. Susjed Požgaj je rado u hladu s nekim od prijatelja igrao šah, a susjeda Milka marljivo vezla.

Njegova najdraža rekreacija je “štihanje”, prevrtanje lopatom štahačom površinskog dijela tla, gnojenje, kompostiranje korova i trave u jami po posebnom receptu, čime će iduće godine prihranjivati tlo. U tu svrhu, moji su susjedi zakupili poveći komad odmorene zemlje i susjed Požgaj cijele je jeseni i do kasno u zimu, već prema tomu kakva je zima bila, pripremao sve nove i nove lijehe u vrtu.

Jadna susjeda Milka jedva se vukla s motikom i košarama, sijući, sadeći, okapajući i berući plodove s tako velikoga vrta. Jednoga dana upitala sam umornu ženu za zdravlje i čestitala joj na golemom i prelijepom vrtu iz kojega blistaju i ruže, i paprike, i rajčice; nema čega nema u tome vrtu. To je doista najljepši vrt u okolici. Ženica je samo uzdisala.

Jednom prigodom čestitala sam i gosponu Požgaju na prelijepom vrtu, divila se njegovoj kondiciji i zdravlju.

- Krasno je vidjeti kako volite vrtlarske poslove, susjede?

- Vraga volim. Sve nove površine pripremam da staru zaje... Sve me boli.

ŽIVOT NA KATU

Model, odnosno način življenja “mladi gore, stari dolje” doslovno je *Product of Croatia*. Jednoga dana u analima ostataka svjetske povijesti Hrvati će ostati upamćeni po tome izumu, baš kao što ih se pamti po kravati.

Mi mladi - ako se za nas to uopće može još reći – na katu smo obiteljske kuće u predgrađu. Imamo još na raspolaganju podrum i tavan, garažu, staru smočnicu i pušnicu, pseću kućicu, povrtnjak, cvjetnjak i dva bunara, no to za ovu priču nije bitno. Sa starcima negujemo dobrosusjedske odnose, no, stvari su izmakle nadzoru kad smo se suprug i ja počeli razmnožavati. Ta naša djeca uopće nisu bila naša.

U svojoj silnoj ljubavi ti krasni stari ljudi virili su iza uglova i vrata i strogo nadzirali odgajamo li njihove nasljednike onako kako oni misle da treba činiti.

- A zašto moje dijete plače?

- Što si mu učinila?

- Zašto moja princeza nema novu lutku?

- Kada si zadnji puta pospremila dječju sobu?

- Zašto su igračke razbacane po podu?

Moj bi me suprug u takvim trenucima samo značajno pogledao. A ti bi pogledi znatno podizali razinu moga tlaka. Od svega je bilo najstrašnije to što nam je svakodnevno nešto nedostajalo, kakva sitnica. A onda, skrušeno i umilno:

- Bako, posudiš kvasac?

- Bako, dva jaja do sutra, može?

- Deda, imaš mine za tehničku olovku, zametnula sam svoje.

- Bako, molim te prašak za jedno pranje, da sada ne idem u dućan!

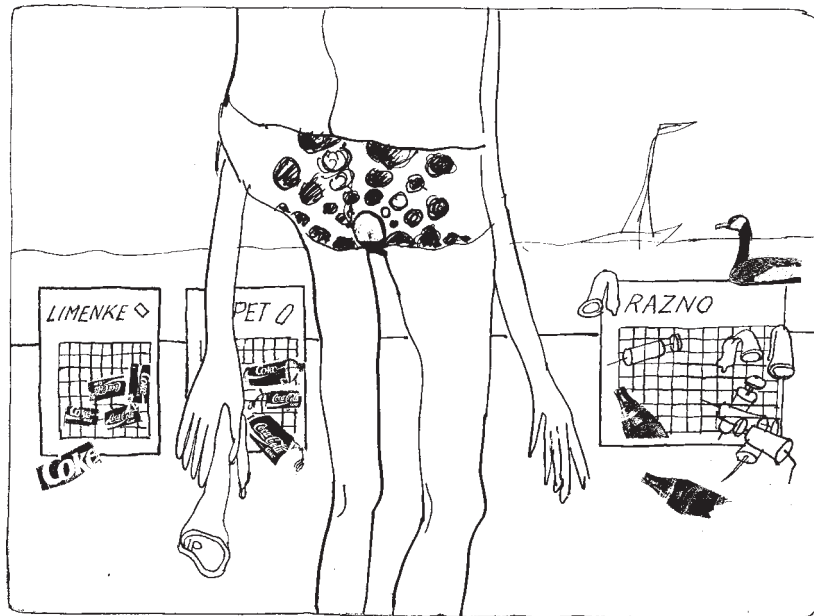
- Deda, sto kuna do prekosutra?

Nikada ničim ti ljudi nisu pokazali da se ljute što ih budimo noću moleći čašu mlijeka ili u rano jutro žlicu kave.

VISOKI MOMCI

Jednoga ljeta otputovali smo na tri tjedna k teti na Pag. A kada smo se vratili... U dvorišnoj kolibici, odmah do kuće u kojoj su djed i baka nekada davno bili sretni i stvorili svoju obitelj, proljetos prepunoj starog pokućstva i uspomena, niknula je prava mini robna kuća! A u njoj, svi mogući odjeli: knjižara i papirnica, mješovita roba, ljekarna. I košarica pokraj vrata.

Ne, nije to bio početak našeg iznenadnog procvata i bogatstva. Ovoga nam se puta samo učinilo da nam deda i baka žele nešto reći.

Održavanje kuće urednom i čistom najdosadniji je i najteži posao jer mu nema kraja. Prašinu u načelu samo premještamo s jedne površine na drugu, a kad sve, ama baš sve počistimo, već možemo početi iznova. Nije to fizički težak posao; problem je u tome što vječno traje. Unatoč tomu, žene nalaze načina da i u tomu nađu radost. Svaka im čast.

Moja teta Olgica, gospođa od mnogo godina, divna i sposobna unatoč vremenu koje ju nije uspjelo pregaziti, jedna je od tih divnih žena. Njezin je dom uvijek blistav, još otkako sam bila djevojčica i prstićima milovala krasne ormare i stolove koji su tako divno sjali i mirisali, pa do dana današnjega kada su sva djeca u njezinoj obitelji odrasla. Ona mi uvijek prigovara što se ne udam i stoga joj barem dva puta godišnje dovođim svoje prijatelje na kavicu i puding, da bih ju umirila - ne želim da u tako poznim godinama umre u tuzi i brizi da ću i ja ostati sama.

Uglavnom bih svoga prijatelja i sebe najavila nekoliko dana unaprijed, znajući za njezinu paniku i brigu hoće li sve proći onako kako je to zamislila. Jednom sam joj podmetnula Zvonka, tako da sam ga dovukla na kavicu, a drugi put, nakon dvije godine, i na ručak. Gradila se da ga ne pozna, odigrala svoju ulogu, a poslije me isprašila telefonom:

- Misliš li ti da sam ja stara, rubena, isušena repa? Zašto se Zvonko sada zove Zdenko?

- Ali tetice...

- Nema tu ali; bio je u proljeće prethodne godine s tobom na kavi, ima dvije sestre, obje udate... Sigurno i roditelje koji umiru od tuge što nije oženjen i što im nije podario nasljednika. A i ti...

Teta Olgica je upravo nevjerovatna. Stroga i autoritativna, no odavno znam da ljudi vole takve osobe. S njima znaš na čemu si. A dobrica je dobar i dobar, ali kad poludi...

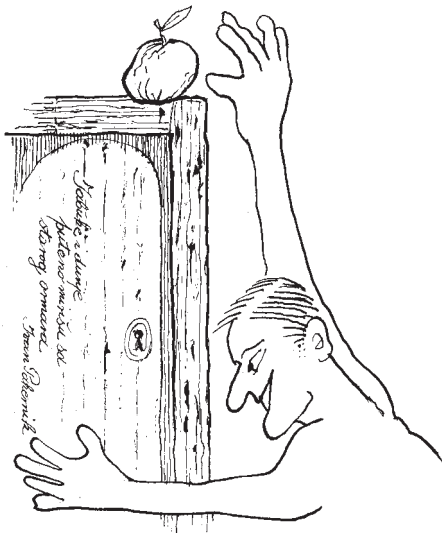
Svaki put kada bih se najavila teti Olgici, ona bi ljubazno upitala:

PAKIRANJE

- A je li tvoj prijatelj visok?
- Pa, tetice, možda mrvicu viši od mene.
- Hm.
- Zašto me uvijek pitaš je li viši od mene?
- Pa, za sve postoje razlozi, dušice moja.

Prije nekoliko godina, bojeći se da stara teta Olgica ipak ne umre, a da ja ne saznam odgovor na uvijek isto pitanje, sjela sam u povjerenju pored nje, primila njezine stare ruke i upitala ozbiljno:

- Tetice, mogu li konačno znati zašto želiš da dovodim visoke muškarce, odnosno da se udam za jednog od njih?
- Nikada nisam spominjala da želim da se udaš za visokog muškarca.
- A zašto me uvijek pitaš je li visok?
- A zar ti ne znaš? Pa zamisli kako mi je teško brisati prašinu i čistiti taj veliki stan. Istina, tako se razgibam, no ako je čovjek visok, onda može dohvatiti i gornje police i prostore do kojih inače ja ne mogu bez visokih ljestava. Zamisli da si ti ovako niska...

Pakiranje je velika vremenska stavka na početku putovanja. Problem je dvojak: uglavnom se pakira previše stvari, onaj tko ih nema obično i ne ide na nepotrebno putovanje. I ne izlaže se nepotrebnom trošku, uzrujavanjima i opasnostima. A pakiranje je priča za sebe. Posljedice nespretnog ili nepotpunog pakiranja obično se otkrivaju na samom putovanju. Na koje mislimo da moramo poći.

Motor bruji, a unutar kabine:

- Jesi li uzela moj specijalni šampon za njegu moga jako dlakavoga prsnog koša?

- Mama, a moja lutka Deby? Jesi li ponijela njezine pelene?

- A mreža za leptire, zar ćemo opet kupovati novu na moru?

Već odavno znam da je obrana šutnjom najsigurnija, ako ništa drugo, pomaže očuvanju glasnica.

Tri kilometra dalje, plišani glas vozača, oca obitelji:

- Gdje je termosica s kavom? Nisi valjda opet zaboravila gdje si ju stavila?

- Mama, meni je zlo, mogu li sjediti naprijed?

A moja mlada kći koja do sada nije imala pitanja ni komentara:

- Mama, a zašto nisam smjela povesti i Suzy? Mogla je sjediti u mom krilu i prestati mi dok spavam.

Osjetila se fina doza prijekora u glasiću male kraljevine.

- Ženo, trebam kavu. Znaš, ja vozim. Sjeti se, ženo...

- Kava je ovdje pod mojim nogama, u kutiji do jegera i naranča, pored bombona, a između keksa i bočica sa sokovima.

- Dobro. Prvo ugibalište je naše.

Nakon sljedećeg zavoja:

- A jesi li slučajno ponijela moje bijele kupaće gaćice? Njih volim

nositi nekoliko zadnjih dana, kada već imam lijepu preplanulu boju, pa na taj način bjelina ističe moju preplanulu put.

- Naravno, dušo, one s nekoliko zlatnih prugica da još više istaknu tvoju krasnu preplanulu put.

- Ne rugaj mi se! Ja vozim.

- Tata, ali i mama zna voziti. Znaš da me vozila u vrtić...

Moj jedinac. Hvala Ti, Bože, za pametnu djecu.

- Mama, moram piškiti!

I kraljevine moraju piškiti.

- Mama, Miki je nemoguć. Štipa me. Sad me škaklja.

- Nije točno, mama. Zigi mene škaklja.

Moja malenkost:

- Lijepo molim da prekinete. Budite tiho, uskoro ćemo se odmoriti; tata će popiti kavu, možemo piškiti, udahnuti svježeg zraka, prozračiti kuću... ovaj, auto.

- Mama, idemo li na našu plažu? Kamo zapravo idemo?

- Na more, glupačo!

Odgovor na razini.

- Ali ja želim plažu s puno pijeska i crveno more, ali baš sve crveno more. Ja se želim kupati sa suncem, eto.

- Ma nemoj.

Na lokaciji, iliti na moru:

- Gdje je moja dekica? Hoću svoju dekicu!

- Gladan sam, mama, učini nešto!

- Mama, Deby se upiščila, gdje su njezine pelene?

- Zašto nismo na našoj plaži? Zašto i moja soba nema pogled na more?

- Ženo, učini nešto s tim komarcima, zaboga!

Prvo jutro:

- Kamo idemo na kupanje?

- Kada idemo na kupanje?

- Gladan sam.

- Gdje su moje gaćice?

- Putna torba s igračkama je ostala doma? Hoću svoje kantice?

- Draga, ako tražiš muža, još sam u krevetu.

- Ja želim na kupanje.

Prvi ručak:

- Miki, ne zviždi za stolom!

- Zigi, ne mljackaj!

- Ženo, prekini maltretirati djecu! Na odmoru su.

- Ali...

- I ja sam na godišnjem, znaš.

Prvo noćenje.

Moja me već pomalo velika starija curica pitala:

- Mama, hoće li iduće ljetovanje biti manje naporno? Već sam umorna...

- Možda i neće, zlato mamino, moram ti odati tajnu: čekam bebu.

- To je divno! Onda nećemo ići na more, zar ne?

- Laku noć.

ROBINJICE

Dječji rad je najjeftiniji na svijetu. I zato djecu često izrabljuju, ona šivaju u podrumima po dvanaest sati dnevno, krađu ih i prodaju, prepuštena su sebi i svome snalaženju... tamo negdje iza sedam mora... Ali izrabljivanja djece ima i među nama. Treba samo otvoriti uši.

Prije nego što je moj život bio blagoslovljen ženskom djecom, promatrala sam svoje prijateljice i rođakinje, kume i susjede s određenom dozom zavisti i mržnje. Imale su vremena na pretek za kavicu subotom ujutro i nedjeljom poslije podne, pa preko tjedna, stizale frizerima, pjevale u zboru, šetale se... Uz svoje muškarčine u kući, ja nikamo nisam stizala. I premda se uzorni suprug prihvatio kuhače i premda je slagao nezamislivo nepredvidive ručkove na koje smo se nekako priviknuli, premda najstariji dječak povremeno, iz zabave, usisava strop nad stubištem i zidove na balkonu a najmlađi briše prašinu s poda trbuhom našega kućnog ljubimca (držeci strpljivoga mačka Miška za prednje i stražnje noge), našim se domom često gazilo po kapama, knjigama i notnim materijalima.

A domovi majka koje su rađale djevojčice, uvijek su blistali. Odjeća uvijek izglačana kao u bajci, a prašine ni za lijek dobrom starom astmatičaru.

U nas na užetu za rublje tisuću osamsto trideset i jedna muška čarapa i četiri veličine bokserica s autićima, nogometašima ili srčekima, a u njih lijepe, seksi gaćice s čipkicama, tange, krasni grudnjačići, topići, spavačice... Da se motorist zaleti u plot i zaljubi u koju od cura. U nas prozori zamazani prošlojesenskim kišama, koji nas štite od štetnog zračenja susjedovih pogleda, a u njih... Da ne govorim o sjaju i blještavilu. U nas, u cvijeću odbačeni bicikli, tenisice, a u psećoj kućici zaostao lanjski snijeg; mačići izbezumljeni na najvišoj grani jabuke, a među susjedovim tulipanima nekoliko nogometnih, rukometnih i ostalih lopta. U njih pred kućom vodoskok i hranilica za ptice, a u nas – ni p od ptica, tek p od praćaka.

Najstrašnije je bilo slušati:

- Oh, moja Marina voli glačati, jučer je tako lijepo sve pospremila, čak je brodski pod na zidovima obrisala, srce materino. Na roditeljskom nisam bila već dvije godine, same petice... Od uštedevine mi je kupila parfem...

Da slušateljci pozli, uz čarobni smiješak. Jadna Marina.

Ta kad će zaboga biti dijete?

A ja na informacijama svaki drugi tjedan, da bih svaki put upoznala bar po jednu ili dvije nove jedinice, lijepe, velike i crne kao kuke za šunke. Neka, vrijeme je patrijarhata. Moji će sinovi vladati svijetom, već kako im to budu sugerirale njihove žene. Jednoga dana.

- Moja Martina obožava igru sa zastorima. Kako ih je samo uštirkala, bolje od mene. A jučer je skuhalo crni rižoto bolje od moje svekrve.

- Da samo znate - javila bi se Jasminka - kakav krasni mramorni kolač je ispekla moja Anja. Sirotica, jedva ima snage otvoriti pećnicu; veća peć od nje.

A moji umreženi klipani? Čime ću se ja pohvaliti? Kad:

- Moja Ljerka je jutros okopala ruže i presadila papriku. Mala je stvarno luda za vrtom.

Barem se spasila glačala i kuhače, pomislila sam.

VJENČANJE

U sjajnom, svježe lakiranom parketu matičnog ureda, prostorije od možda stotinjak kvadratnih metara, ogledale su se svečane haljine (a ponešto i ispod njih), nove cipele, poneko staro odijelo koje je ponosni, prosijedi vlasnik uspio navući na se, a još je od njegova vjenčanja. Djeca, kako to već biva, osjećaju svečanost atmosfere i važnost događaja, posebice obećane kolače i mnoge strine i ujne koje dugo nisu vidjela. Bila su uzbuđena i motala se među svatima poput vrabaca među golubovima.

Ljeto je bilo naporno, istina pri kraju, neki su morali pomaknuti a poneka obitelj i sasvim odgoditi svoj godišnji odmor. Najgora od svega bila je sparina. Znoj je tekao po čelu i niz leđa, a unatoč najboljoj zaštiti, kojekakvi smradovi ispod dlakavih pazuha širili su se prostorijom. I uzdasi pregladnijih želudaca u očekivanju blagovanja.

Na trenutak su ugledali prelijepu mladenku, zrcalila se sreća njezina lica i u parketu, dakako, i u ponosu mladenca koji je pokazivao znakove sretnog dobitnika lota 7/39; ni manje ni više nego 15 milijuna kuna. Drhtao je i bio blijed, ne vjerujući da se to baš njemu događa. Još su vidjeli neku bakicu kako mladenki nešto šapuće. Vidjeli su izraz užasa na licima dviju žena i – bijeg s mjesta sretnog događaja.

Zapeo žamor među golubovima, pardon, svatovima.

- Pametna cura, spasila se na vrijeme. Tko bi s njima...

- Nešto se dogodilo!? Netko je umro!? Koja nesreća!?

- Umrlo je mladenkina kuma.

- Ljudi, kakva je to spika? Pukla joj je peta sa štiklici, traže rezervne cipele.

- Ma tko nosi rezervne cipele na vjenčanje? Luda si.

- Ona cura koja sigurno hoće do matičara ima rezervne cipele u blizini, vjeruj mi!

- Ma, nije u pitanju cipela. Mladencu je pozlilo, ta vidjeli ste kako je blijed.

- I trebao bi biti nakon svega što su momci ulili u njega prošle noći.

- Teško žabu u vodu, ha!

- Do kada ćemo čekati, ima li ovdje vjenčanja ili nema? Ja sam žedan!

- Mama, Ivica me tuče!

- Tata, ocu papati!

- Ma kakvo je ovo vjenčanje bez mladenke? A i mladenac se klati k'o strašilo na vjetru. Čini mi se da smo svi mi debele budale, a ne svatovi. I još nas to košta. Em se odjeni, em kupi...

- Gospodine, nemate nimalo dostojanstva. Dvoje djece se udružuje kako bi stvorilo ljepotu i sreću obiteljsku...

- Gnjavažu i mučenje obiteljsko, gospodo.

- A ja zbog ovoga nisam otputovala na Rab! Tako mi i treba.

Starica s tajnom se vratila, značajno nakašljala i stala u posljednji red. Za tili čas prostorijom se prostrlo šaputanje.

- Gaćice...

- Što? Nije imala gaćice?

- Pukla gumica na gaćicama?

- Ne, ne, nije obukla gaćice...

- Nije obukla gaćice? Na vlastito vjenčanje? Zar nije mogla pričekati da to završi?

- Prostak obični! Nije obukla gaćice naopako.

- Nije obukla gaćice naopako?! I zato ja ovdje šizim pola sata, već dvije svadbe čekaju u hodniku. Damica nije obukla gaćice naopačke.

- Je l' tu netko lud?

- Zašto bi morala imati gaćice naopačke?

- To se tako mora, da joj suprug bude vjeran, zar niste znali?

Starica se smiješila istežući vrat, ponosna na svoje djelo koje je eto spasilo obraz obitelji. Hoće li mladoženja varati svoju suprugu? Kao da će to biti važno? Netko je pitao što je mladoženja trebao učiniti da ona ne vara njega.

KUĆNI LJUBIMAC

Brat moga trećeg supruga bio je naš kućni ljubimac. Ne moj, dakako, barem ne u početku. Izluđivao me smiješeći se onako zavodljivo, poput recimo Clarka Gablea ako se još itko sjeća tog ubitačnog osmijeha. Nećemo o Rudolfu Valentinu, zaboga. Taj Lovorko mi je lukavo postavljao zamke i ja sam se ljutila na njega. Mislim da je uz devedeset ostalih i to bio jedan od povoda rastavi.

Na primjer, Lovorko je rijetko izlazio. Tek ako je njegov stariji brat napuštao stan, on bi ga obvezno pratio. Veliki braco vodio je mladega u šetnju, no mlađi se obvezno vraćao prije i svojim se ponašanjem nametao moleći za moju pažnju i ljubav. Noću, sve sam više bila svjesna njegove nazočnosti u stanu; sve sam rjeđe Zlatku dopuštala da se volimo onako kako smo to ranije činili. A ako smo se malo i opustili, i nestašno se zabavili, ujutro bi mi kućni ljubimac značajno namigivao.

Nisam željela izdati voljenoga muškarca i nisam popustila strasnim ponudama svoga djevera. Kada nakon nekoliko prijedloga o njegovu deložiranju, Zlatko nije shvatio poruku, a djeverov studij se otegao, moj suprug i ja smo se rastali. Toplo sam se nadala da ću se tako riješiti kućnog ljubimca, pa bismo Zlatko i ja mogli ispočetka.

No, kućni je ljubimac još navraćao u moj stan, u neočekivano vrijeme, nepozvan, i dosađivao mi. Upravo zato sam prodala stan i preselila se u drugi dio grada. No uskoro je Lovorko pronašao moje skrovište. Onda sam se preselila u drugi grad... No dobro, popustila sam. Što je u tomu loše da volite kućnoga ljubimca i nakon rastave od njegova brata?

TA DIVNA STVORENJA

Internacionalizacija problema jedan je od načina da se dođe do rješenja, do pomaka nabolje i do shvaćanja da se nešto može i mora promijeniti. I u politici, i u svakodnevnom životu. Pa i u obiteljskom.

Ankica i ja rasle smo zajedno, dijelile probleme od naših najstarijih sjećanja kad se ona, recimo, žalila da mrzi dvije pelene, poglavito trokutastu koju joj je mama stavljala na bušicu i među nogice. Ta stvar je žuljala, te ionako nesigurno koračanje činila mučnim i neugodnim. Ja sam pak stalno cmizdrila, jer sam jako voljela papati, a najčešće i najviše kruh i mast sa šećerom. Svi su vrištali jednu grubu riječ: ugljikohidrati! Ponajviše one moje lijepe i stroge tete iz grada: Pogledaj ju kako je punašna, to nije dobro! I – nema kruha s mašću i šećerom!

A tako mi je to slatko bilo.

Za divno čudo i Ankica i ja udale smo se za siromahe i naši su dobri i dragi supruzi došli živjeti k nama. Bilo je to nakon jednog od mojih neuspjeha, kad sam se vratila mami i tati. Ha, što možeš.

Bilo nam je prekrasno jer smo stanovale i nadalje kuća do kuće. Nisu važne kavice ni gemišti. Nismo gubili vrijeme na druženje, ne odviše. Jednom tjedno bismo se sastali, popričali i svatko na svoju stranu. I naši su supruzi našli zajednički jezik, posuđivali alate i uređivali okućnice. Djeca su nam rasla zajedno. No, brak kao brak nosi i svoje burnije trenutke, krize zbog sitnica.

Ankica i ja smo razvile odličan način internacionaliziranja problema. Prije telefonske ere, na terasu potkrovlja ja bih objesila određenu deku s uzorkom tigra. Kako je Ankičin kuhinjski prozor, koji je točno iznad sudopera, gledao na tu terasu, ona bi znala: hitno doći ili nas pozvati na kavu. To je pomagalo. Iako posvađani, moj Drago i ja počeli bismo razgovarati u njihovu društvu da, ne daj Bože, nešto ne posumnjaju. I bilo je lakše nastaviti živjeti, osobito vikendom kad brak traje 48 sati neprekidno.

PROZOR

Ankica bi u takvim, hitnim slučajevima puštala njihova psa Šarka s lanca i potom nas uspaničeno zvala da ga pomognemo uhvatiti. Pa bismo učetvero lovili razigranog Šarka po poljima iza kuća. I potom bismo popili rakijicu ili travaricu (i travarica je rakija), ili pivicu, kavicu, pričali bismo i oni bi se malo pomalo odledili i često puta, zagrljeni odlazili u svoj dom. Dakako, ako smo sretan ishod lova na pitomog Šarka slavili u nas.

Otkako imamo računala, drukčije je. Zavjerenički pošaljemo *message* pod određenom lozinkom.

I to funkcionira. Pokušajte.

Tek što sam otvorila prozor, čula sam one zvukove u susjeda Pribanića, koji su me često natjerali da ga brzo zatvorim, da ih ne bi slučajno djeca ili moja draga, druga, ćudoredna svekrva čula. I potom kolutala očima, a ja sam se bojala da joj te lijepe, krupne, čokoladne oči ne stanu kružiti poput Plutonovih satelita. Jer to bi razljutilo njezina najdražeg sina...

Drugim riječima, u Pribanića se često uzdisalo, krckalo, stenjalo, vrištalo...

Škljoc, škljoc, škljoc!

Cvil, cvil, cvil!

Aaaaaaaaaah!

Tooooooooooo!

Po njihovu useljenju mislila sam da ljudi uređuju stan, pa zabijaju čavlice u zidove, stružu stare tapete, stavljaju nove drvene obloge, slažu parkete... No, ništa se nije iznosilo ili unosilo, barem ne značajno, u njihov stan. Nakon kamiona koji je doteglio njihovo masivno pokućstvo, glasovir, postelju s baldahinom, bar i šest fotelja boje breskve, ništa nisu unosili u stan.

Njihov je stan bio pomalo ulijevo od nas i pola kata niže, pa je ogledalce koje sam učvrstila na partviš odlično pomoglo sa sagledam život Pribanićevih. Dakle, taj njihov krevet je doista trpio sve. I mi, ostali stanari u našoj zgradi. Ali, toga poslijepodneva njihovo je vrištanje bilo nemoguće. To više što su imali gosta, postarijeg gospodina koji se uselio k njima prije nekoliko dana. Taj više nije izlazio, a njegov prepotopni oldtajmer drijemao je ispred zgrade.

- *Oh, darling!*

- *Yes, darling?*

- *You love me?*

- *Yeeeeeeeeees!*

Škljoc, škljoc, mljac, mljac, tok, tok, dum, dum.....

- *Oh, darling!*

NEPRIJATELJICA

- *Yes, darling?*

- *Do you love me?*

To je trebalo provjeriti partvišem. Ovaj su put pretjerali.

- *Oh, darling!*

Nikako nisam mogla uhvati sliku dnevne sobe, jer u spavaćoj sobi nije bilo nikoga. Sigurno onaj djedica, gost, gleda pornić, pomislih, i baš ga uhvatih kako spava u fotelji.

- Oh, dragi...

- Da, draga, da.

Bilo je to ludo. Ti su ljudi maratonci. Gdje li su se samo smjestili? Negdje na sagu, možda pred kaminom...

- Hej, mama, i tebe je prešla!

- Što?

- Vidim da istražuješ partvišem.

- Kako se usuđuješ? Otresala sam mrvicu s partviša.

- Može biti. Ali i tebe je sredila!

- Tko je mene sredio?

- Pribanićeva arakanga.

- Što, imaju zmiyu u kući? Kako ti uopće to znaš?

- Zmiju s kljunom i perjem.

- Loch Ness se preselio k njima?

- Ne, majko, običan veliki papagaj.

- Kako ti uvijek sve znaš?

- Jednostavno, pričala mi je gospođa Pribanić i pitala me hoću li pričuvati brbljavu ptičurinu dok su oni na putu.

- Tu prostaču? Da se nisi usudila!

Tijekom života prate nas biserne ogrlice prijatelja, ali i niske od otrovnih bobica - neprijatelja. Stavljamo ih oko vrata i svakodnevno, barem nakratko, nosimo. Prijatelji nas uvijek nanovo osvajaju svojim vrlinama, a neprijatelji - pa njima moramo zahvaliti na čvrstoj volji i upornosti – oni nam pomažu da očuvamo osobnost i ljepotu.

Moja dugogodišnja neprijateljica s kojom sam prisiljena provesti barem nekoliko minuta dnevno, tvrdoglava je i uporna kao mazga, kako bi to narod rekao. A čini se i ja. Nema ni teorije ni prakse da ona odustane od svojih stavova i načela, da se imalo prilagodi ne samo meni, već bilo komu drugome. Ona je toliko sigurna u sebe da se pored nje čovjek osjeća sasvim bespomoćan. Ona je uvijek u pravu!

Željela sam od neprijateljice stvoriti prijateljicu, dijeliti s njom lijepa iskustva i vedrinu. Tako bih rado čula od nje nekoliko činjenica o tome kako sam lijepa, vitka, poželjna... Ta nije to cijeli roman! Ali, ne. Ona, iskrena kakva već jest, samo niže neumoljive i nepodmitljive brojke.

To naše tiho neprijateljstvo traje već dugo, zapravo cijeli niz godina. Nekako od moga drugog poroda. Neizostavno sam se s njome savjetovala, gotovo svakodnevno, no nismo se približile ni za dlaku – štoviše, osjećam kako nesnošljivost iz dana u dan raste i postaje težom.

Netko mi je rekao da je problem u meni, da imam taj svoj stav o sebi i onda ga pripisujem svojoj neprijateljici – kao ona je kriva. Gurati krivicu od sebe niski je udarac i ja ga nikada ne bih svjesno uporabila. Podsvjesno, pa ne znam, morala bih se prošetati svojom podsviješću i pitati upućene. Uglavnom, moja neprijateljica i ja doista ratujemo. I mrzim trenutke kada će mi onako odozdo, iz zmijske perspektive, lupiti cijenu moga ponašanja. Tjedan dana navodno promijenjenog ponašanja za stolom – a ona ne odstupa od svojih brojaka.

Već sam razmišljala da ju izbacim iz svoga života, da se odreknem

SHOPING

takvoga neprijateljstva, no u svakom bih slučaju gubitnik ipak bila ja. I kad bih je zanemarila, ignorirala, darovala ili izbacila iz kuće, pamtila bih uvijek da sam s njome izgubila bitku. A s obzirom na to da neprijatelja moramo imati, a ako ga nemamo onda ga moramo izmisliti, ja i dalje živim čas u skladnom, čas u neskladnom neprijateljstvu sa svojom neprijateljicom – kućnom vagom.

Volim sjaj i šarenilo velikih, prostranih, mirisnih supermarketa, hipermarketa i super hipermarketa. Radujem se pipanju, okretanju, ogledanju lijepih kutija od kartona, plastike, kovine, stakla... Zabavljam se čitajući deklaracije, tražeći nadnevke punjenja ili proizvodnje, sastojke pojedinih namirnica... Opuštam se dodirujući sve te šarene stvarčice, premještajući ih s polica u kolica.

Shopping je moja ovisnost. Kupnja - bolest. Groznica potrošačkog mentaliteta. Ako ne mogu zadovoljiti potrebe koje u mojoj duši rađaju svi mogući promidžbeni obični i jumbo plakati, TV-spotovi, novinski članci, natpisi na kapama i gaćicama športskih uspješnika, prekrasni novinski oglasi u sjaju duginih boja – osjećam se jadno.

A to mi opet govori da sam posve normalna osoba s početka dvadeset i prvog stoljeća. Jer, kažu stručnjaci, sjeverna je polutka zemaljska odavno ogrezla u epidemiji potrošačke groznice. Golem dio one druge polulopte, ispod ekvatora, nema takvih problema. Ljudi tamo nisu gladni kupnje – nego kruha.

Premda sam, dakle, globalno frustrirana i liječim se kupnjom, posebno sam nesretna, na sasvim domaći način, ako mojoj susjedi Marici uspije iskušati neki novi proizvod prije mene. Iako znam da se neki novi proizvodi kupuju baš zato da bi se iskušali, i na toj udarnoj, pokusnoj dozi i te kako zaradilo, ja, eto, ne mogu odoljeti toj napasti. Recimo, za subotnju kavicu u osam s Maricom, onako u kućnim haljinama i s viklerima u kosi, prije nadmudrivanja s kumicama i zavođenja kumeka na placu, obvezno se jedna od nas potruđi nabaviti kakve fine stvarčice, po mogućnosti nove i lude. Kao na primjer, čokoladu s tikvicama i mrkvom, ili bonbonijeru prepunu čokoladnih perla s laticama cvijeća. U lođi otvorimo prelijepu kutiju, a leptiri nam dolijeću sa svih strana.

Tako mi iskušavamo nove proizvode, dijelimo naša iskustva s manje sretnim susjedama, koje zbog svojih kućnih ljubimaca ne mogu kupovati sve što žele.

OSVETA NA ZEBRI

Opsjednutost kupnjom je zapravo skup šport. Osim što donosi zavist i jal prijatelja i poznanica, poprilično stanji novčanik. Pa se onda zbog strasti kupnje treba nečega i odricati. A odricati se znači manje trošiti, manje trošiti znači manje kupovati.

Bez obzira na Maricu i zavidne poglede sretne udatih žena u našoj zgradi, ja se jako želim osloboditi svoga robovanja kupovanju. Za sada sam svoje kreditne kartice, koje doslovno jesu viza za kredit – čitaj minus – prepolovila na sjeverni i južni pol. Čekove više i ne tražim. Sigurna sam da ih ne bi mogla ni dobiti. Ni za kakvu bajaderu.

Unatoč tome ja i dalje provodim svoje slobodno vrijeme u supermarketima, pipkam i njuškam krasne nove stvarčice, zavodljive i praktične. Brižljivo odvagnem najkvalitetniji i najzgodniji proizvod i stavim ga u kolica. I tako redom, od slastica do svaštica, od domaćih do uvoznih drangulija... I ne kradem, da se razumijemo. Ne krivotvorim novčanice i nemam kućnog ljubimca sa sumnjivim poslovnim transakcijama. Pa kako onda?

Tako. Kako nisam nikomu obećala da ću čuvati svoju tajnu, reći ću vam. Gurajući kolica pažljivo ispred sebe... Zašto pažljivo? Pa da nekoga ne ozlijedim, zaboga! Dakle, gurajući kolica pažljivo ispred sebe, u koja sam još smjestila i košaricu, uredno slažem sve one artikle i predmete koje doista želim kupiti, stoga što su lijepi, potrebni ili ih želim darovati. Kada su kolica pretrpana, onda neke nužne stvarčice stavim u košaricu koju pažljivo smještam uvijek na vrh svih tih radosti.

Na blagajni "Do deset proizvoda" najkraći je red. Kolica obično zaboravim u nekom zabačenom kutu, košaricu ponese do blagajne i galantno se odšetam na svjež zrak, sretna što sam, eto, toliko mnogo kupovala.

Naposlijetku, tko je rekao da je zabranjeno pipkati i mirisati stvari u dućanu? Ne piše ni da je zabranjeno artikle voziti u kolicima?

Nakon što su me, praveći se važni, zaigrani, samosvjesni, moćni vozači ignorirali pred većinom pješačkih prijelaza, ponajviše u Zagrebu, žarko sam im željela uzvratiti udarac. Poput imperije. Dosta je bilo njihove drskosti. Rat vozačima!

Sjećam se kako sam skrušeno stajala pred zebrom na uglu Vlaške, Praške i Koturaške, a ljute zvijeri nikako da se zaustave. Neka mi na usporedbi oprostite zvijeri. Bila je špica, to raskrižje je usko grlo i ja sam progutala obje jabuke i sendvič za gablec i tek se tada zaustavio kamiončić iz kojega je suvozač skočio po novine, a u drugom traku neki je starčić čitao SMS poruku pomoću dva para naočala na povećem nosu.

Na raskrižju Ilice, Medveščaka i Gagarinova puta, jedan se mladi gospodin tako naglo zaustavio da me propusti preko zebre, da je nastala opća lomljava, a psovke su letjele na sve strane. Jedva sam se snašla i odjahala na drugu stranu ceste.

To je bilo više nego dovoljno da poželim kazniti sve te vozače koji omalovažavaju pješake. Tako ljuta, i osjećajući se izdanom bez osobitog razloga - valjda je bio puni mjesec ili južina - pred Glavnim kolodvorom, ugledavši sat, shvativ da je vlak koji često kasni u polasku, toga dana, dakako, otišao na vrijeme, i ostavio me u raljama zagrebačkim. Zbog pješačkih prijelaza.

I tako, vukući se po zebri shvativ odjednom svoju moć. Krenuh s noge na nogu i polako, polako prelažah cestu na širokoj zebri. A makine mučahu i bijahu tihe. Onda, lijepo se vratih po toj istoj zebri, polako i sigurno.

Za čas, krenuh baš kada se otvorio semafor na udaljenom raskrižju, a stampedo krenu u mom smjeru. Od sreće uzeh šepati, tako strašno i bolno da mi je trebalo tri minute da prijedem preko ceste. Odmorih bolnu cipelu i za čas, natrag, štedeći drugu nogu. U svemu, najbolje je bilo vući tako nogu i promatrati zamišljena lica.

- Hvala Ti, Bože, što sam zdrav.

SKIDANJE

Bibi i Mariji

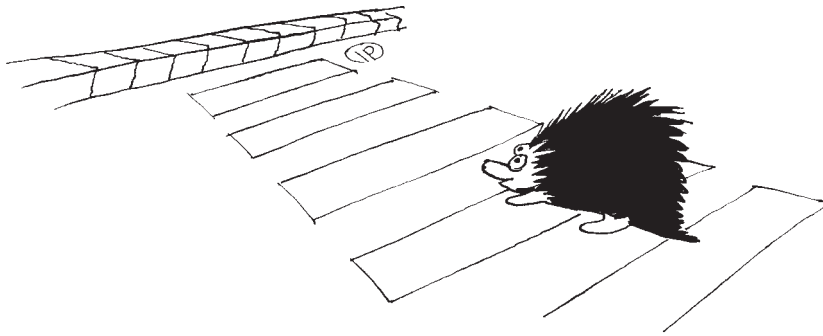
- Ne daj tako, Bože, nikomu.

- Kriste, kako ova šepa. Zašto ne napravi protezu ili ne sjedne u kolica? Cijeli ću dan čekati da prepuže tu cestu! Samo neka smo zdravi...

- Kravetina, što takva odurna i šepava radi na kolodvoru? Zašto nije u svom domu? Normalnim ljudima zagorčava život!

- Vidiš, mama, i ona žena šepa i ne srami se svoje bolesne noge. A ti radiš drame od svega.

Malo se odmorih i krenuh natrag prema tramvajskom stajalištu. Ubila sam tih četrdeset i pet minuta na svježem smogovskom zraku i mogla sam potražiti svoj spremni vlakčić.

Djeca odgajana među nudistima, u obiteljima gdje se tijelo prihvaća kao nešto lijepo i normalno, pa se ne stide pokazati nagi pred djecom, drukčije doživljavaju golotinju i svlačenje od naraštaja odraslih u obiteljima, u kojima je ljudsko tijelo i sve erotsko i seksualno – tabu tema. Važni dio tijela 52% populacije planeta naziva kojekakvim šiframa, e da se ne bi rekla kakva prostota: bila to kokica, ćućica, piša, pipica, ćuća ili nešto drugo. Mlade žene, puštene u svijet nakon strogoga konzervativnog odgoja često doživljavaju stresove i šokove koji se ne zaboravljaju.

Maja je potekla iz krasne prigradske obitelji s uspješnim ocem, poslovnim čovjekom i majkom koja je radila u pošti. Imala je i mlađu sestricu. Svijet u kojemu su djevojčice rasle bio je pun znatiželje i neznanja. Rijetki časopisi koje su nabavljale i pomno skrivale pomagali su, no uglavnom su najviše naučile od starijih prijateljica koje su već hodale s momcima.

Sve drugo još nekako, no Maja nije mogla zamisliti skidanje. Pred neznancem, pred znancem, a kamoli, Bože mili, pred dečkom. Ono malo pipkanja i istraživanja s momcima obavljalo se u mraku i s mnogo odjeće. Prijetnje koje su nijemo pljuštale iz pogleda roditelja prije večernjih izlazaka bile su jače od znatiželje. A zimi i hladnoća.

Za prvo radno mjesto bio je uvjet zdrava pluća. Tetina prijateljica, liječnica, napisala je potvrdu o odličnom stanju njezina, nećemo o tomu - prizemlja. Maja je tako, živčana i napeta, obavljala svoje prve preglede za liječničku potvrdu koja bi joj omogućila prvu samostalnost. To se moralo odraditi, nelagodu i stid se moralo skriti.

Soba s rentgen aparatima bila je tamna i pomalo hladna. Čula je dubok muški glas iz tame.

- Dušo, skinite grudnjak i dodite!

Dugo i polako drhtavim je rukama u mraku skidala bluzicu, potkošulju i napokon oslobodila grudi.

- No, dodite bliže.

- !?

- Stanite pred ovaj pano, još malo lijevo!

Maja se malo nakašljala grleći prsa rukama.

- Još malo lijevo, samo hrabro, priviknut ćete se na tamu.

- ?!

- No, idemo, ta gdje ste?

Plivao je tihom tamom rukama tražeći Maju.

- Sasvim lijevo, ne mogu dalje.

- Čekajte!

Čovjek u bijeloj kuti zasjao je pored prekidača. Šest stolova dalje od njegova radnog mjesta, Maja se skutila u kutu, pokrivajući svoja naga prsa.

Preživjela je. I ona i tehničar.

Vesna ima tužno-smiješnu priču. U ordinaciji liječnice-ginekologinje, privatnice, zbunjena i nesigurna, pošla je iza paravana da skine krpice. Nije joj to bio prvi ginekološki pregled, no bio je prvi nakon dugog vremena, po povratku iz neke druge, bogate zemlje. U toj razvijenoj zemlji, bila je upućena u jednu od mnogih sobica za preglede, i ogrnuta samo papirnatim haljetkom, čekala pregled, uz ljubaznu pomoć medicinske sestre.

No, sada, nakon skidanja suknjice, ogrnula se plavom kutom koja je visjela u kutu "presvlačionice". I, čekala. Napokon, nestrpljivi poziv liječnice:

- Idemo, curice...

Polako se izvukla iza paravana zapevši premalenom krpenom šlapom za metlu koja ju je k tomu još i udarila po ramenu. U tom ludom trenutku zapamtila je nezaboravan pogled žene u bijelom:

- Mogu li znati, dušo, zašto si navukla kutu moje čistačice?

Kuta je k tome bila smiješno tijesna i onemogućavala kretanje.

Na svom prvom ginekološkom pregledu, Mira je poput svih žena, a

što se ne može izbjeći, bila upućena da se – skine. Mladi i simpatični liječnik ohrabrujuće joj se nasmiješio i – nestao. Još je iz susjedne prostorije doviknuo da je sestra danas slomila nogu, pa je sam.

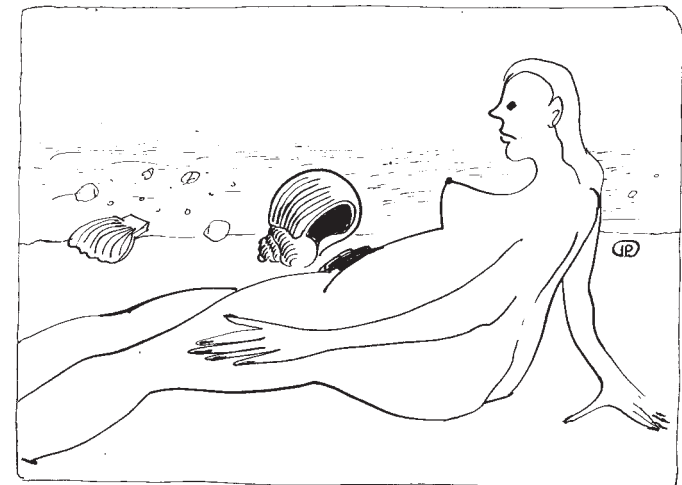
- Vi se samo lijepo skinite i popnite na stol, sada ćemo mi to...

Polako je skidala krpicu po krpicu, i iz kabine, ogrnuta svojim dovoljno velikim svilenim šalom, hrabro krenula prema stolu. Drhtureći što od hladnoće, što od nesigurnosti, stajala je na prenosivim stubama razmišljajući kako dalje.

Napokon se pojavio, onako zgodan, krasne crne kose s malo blagih valova, ali i otočićem gola tjemena. Najprije je zastao, a onda, primjetivši pacijenticu, pustio bradu, raširio očne kapke, spustio ruke niz tijelo - izgleda u nevjerici - promatrajući prelijepo nago tijelo žene koja stoji na stolu za pregled.

- Doista krasno, mislim da ću vas zamoliti da mi pozirate. Ja, naime, slikam u slobodno vrijeme, spremam i prvu samostalnu izložbu. No, u ovoj situaciji, držim da je naš pregled nemoguće obaviti.

Spasio je stvar.

DVORSKA DAMA

Nejasno se sjećam da sam ukrala, zapravo nisam ukrala, već podigla iz blata pored nečije blatne duge čizme prsten, veoma lijep i kvalitetan filigranski rad, a očito je bio i veoma skup. Gurnula sam ga u njedra, skliznuo je između dojki u stezник i bio na sigurnom.

Ali ja nisam bila na sigurnom.

Jedan odrpanac, bosonog, neobrijan, zbrčkanoga lica i duge masne kose kriknuo je:

- Prsten, ukrala je prsten!

U sekundi je gomila konjanika i besposličara koja se smucala po trgu i prilaznim ulicama, čekajući izvršenje nečije smrtne kazne odsijecanjem glave, krenula na me poput stotina statista u kakvom skupom kostimiranom filmu.

U čudu sam pogledala veseljaka. Ne, prsten nije mogao biti njegov, bio je on za to odviše siromašan i prljav. Prije bi se reklo da ga je on nekome maznuo, a potom izgubio. Ali netko mora biti kriv.

Ponijeli su me, držeći me grubo, grebući me, teški i smrdljivi do pozornice na kojoj je zakrabuljen krvnik, s golemom sjekiricom vježbao završni udarac.

Rulja je počela urlati, tražili su moju lijepu lopovsku glavu, moju divnu plavu kosu s loknicama. Jedan od onih koji su me dovukli na pozornicu grubo je razotkrio moja prsa, strgnuo korzet gotovo do pupka – no prstena nije bilo. Ali se zato trgovom prolomio dubok uzdah.

- Gdje je prsten?

Ništa nisam odgovorila. Trebalo mi je vremena da smislim nešto čime bih se izvukla. Mogla sam do zadnjeg daha igrati na kartu teorije izbora ili se predati okrutnosti onih koji su nadzirali stanje.

- Ionako ova lijepa glava ide u košaru. Reci gdje je prsten! Naći ćemo ga prije ili poslije.

To nije izgledalo nimalo optimistično.

- Već kad ide glava, mogu li zamoliti da mi se ispuni jedna želja?

Pametnjaković je pogledao u smjeru kraljeve kočije.

- Možeš.

- S obzirom da je to moja posljednja želja, želim da mi se podijeli na tri želje.

- Ma nemoj, ti bi se igrala zlatne ribice!

No, mudra i moćna glava u kočiji je klimnula potvrdno. Možda je volio hrabre žene.

- Prva moja želja je da se poklonim gospodaru.

I bi uslišena. Odvukli su me do kralja koji je sjedio u kočiji i sa zanimanjem me promatrao.

- Druga želja je da prije smrti vodim ljubav s jednim od muškaraca koji me želi.

No, to mi nije bilo uslišeno. Kralj se zagonetno smiješio.

Za treću želju obratila sam se Njegovu Veličanstvu, kleknuvši elegantno, onako gola do struka, s raskošnim poprsjem, u razderanoj odjeći.

- Gospodaru i kralju moj. Prsten nisam ja ukrala, našla sam ga u blatu, ispao je pravom lopovu koji me je nevinu optužio. Međutim, moje smaknuće ne može obaviti onaj nastrani krvnik. Svi već vide koliko se narogušio i gore i dolje od uzbuđenja što će mi odrubiti glavu. On je monstrum i psihopat, zaslužuje da bude zatvoren i psihijatrijski obrađen. Pristajem na svoje smaknuće tek kad vidim da je momak zdrav i OK. Usput, ja sam mlada i zdrava... - pogledah ga značajno.

Elegantno sam zavukla ruku u donji dio korzeta i pružila Njegovoj Kraljevskoj Visosti prsten.

Klimnuo je glavom, naredio slugama da me ubace u kočiju koja ga je pratila, a u njoj je bio njegov ministar ratnih poslova i međukraljevskih kavga. Uglavnom, taj je odmah navalio na me i trgao mi preostale krpice.

Probudila sam se u svome krevetu a susjedin pas me gotovo cijelu sažvakao. Naime, bila sam pas-siterica preko vikenda.

Moj prijatelj psihijatar imao je svoje mišljenje o svemu, dakako.

JETSETERICA

Sve osim podrijetla može se kupiti. Članom svjetskoga jet-seta može se postati ili podrijetlom ili bogatstvom. Ili se jako namučiti, a možda i razočarati.

- Ne, ne i ne!

- A zašto ne? Ako može Bilić s petero djece, zašto ne bismo i mi s dvoje?

- Zato što su te staze brže i za profiće.

- Ma daj. Brzina, brzina. Dobro znaš da volim brzinu.

- Dakako da znam. Stoga se i bojim da ću te skupljati s obje strane nekoga stabla.

- Dobro znaš tko ide na te staze. Pribavilo bi nam to pozivnice na promocije i premijere.

- Za koje ćeš trebati nove haljine, super grudnjake i lude frizure.

- Ha, tebi treba priprosta glupača koja će te doma čekati, odgajati djecu bez dadilje, glačati tvoje odurne košulje i žuboriti u postelji poput potoka.

- Slušaj me dobro, curo. Za dvije tisuće godina, bude li sreće, ovdje će biti kilometar debeo led. Tvoje premijere i promocije neće cijelom svemiru baš ništa značiti. Sve će biti puno drukčije ako se ovaj planet do tada ne razleti.

- Kao ja na skijama.

- Kao ti na skijama.

- Ali ja sam uplatila to zimovanje... Znam, poći ćemo u Kinu. Ruška je bila proljetos s mužem, sva se u svilu odjenula.

- Dušo, Ruška je putovala kao član tima u sklopu...

- Nemoj ti meni *dušo*. Neće meni tu kojekakve Ruške plaziti po Kini!

Ja moram otići do Kine. Što će ljudi misliti o nama?

- Ne dolazi u obzir!

- Ne dolazi u obzir! Lijepo, sve ljepše! Ni u Hollywoodu nismo bili, Havaji su samo san! Mi smo zadnji ološ u ovome gradu! Ti si obični neuspjeli papak! Kako ću nekomu pokazivati slike iz Kalifornije, kad me nećeš onamo odvesti? Komu ću pričati o vjenčiću od orhideja? Slušaš li ti mene?

DVIJE MINUTE

Dvadeset i dva su sata. Smirili su se duhovi svakodnevice. Okupana djeca u svojim sobama gledaju neku ludu seriju ili se nečime igraju, stručnjak za rješavanje svih problema za računalom. Omotana u debeli frotirni ogrtač tražim izgovor da ne odem u postelju – i to u hladioniku i televizoru.

Zvon zvona.

Brzi pogled na sat.

Prepoznajem glas. To je Ona.

Vrlo simpatična i draga, poduzetna i spretna. Moja Anita.

- Oprostite, jurim. Imam samo dvije minute da se dogovorimo. Moram pokupiti Alberta sa sklizanja. Jurim doslovno cijeli dan. Trebali bismo se dogovoriti, svakako. Zaista mislim da moramo. Naime, jako je važno da se stav koji smo zauzeli povuče. Također, mislim da bi bilo jako zgodno da pokušamo razmotriti... Da, hvala, čaj je u redu... Problem je, dakako, vrijeme. Tijekom današnjega dana bila sam na tri sastanka, skuhalo sam ručak, napisala klincima ratni raspored: usisavanje, posude i nabavka.

Najprije smo na daščici nešto prigrizle i baš se lijepo družile. Od one dvije minute koje je imala i te večeri, moja Anita i ja napravile smo pravu gozbu. Tračale smo i razmijenile recepte za kiseljenje zelja, dogovorile daljnju suradnju, pokrenule zamisli za dva nova projekta, obnovile neke stare telefonske brojeve i potaknule na suradnju davne prijateljice.

Nakon te dvije minute koje nije imala, u jedan i trideset moja je Anita pobjegla kući. Doslovno pobjegla od novih projekata i zamisli o kojima smo počele razgovarati.

DARAK

Stvar je mentaliteta, odgoja, navike, pa možda čak i pokazivanja moći, čovjeku u bijelom koji je zario ruke duboko u vaše tijelo i spasio vas boli – darovati, recimo, sićušni darak. Znak pažnje. Možda je to i rješavanje duga na svoj način, a zapravo taj dar ne mijenja ništa. Ljudi u bijelom čine najbolje što mogu u danim uvjetima, u okviru svojih mogućnosti, pa uz malo sreće sve najčešće prođe kako treba.

Kažu da znakić pažnje ne obvezuje, da pomaže pri rješavanju svake delikatne situacije. I jednostavno, nekoliko grama tešku sitnicu lakše darujete čovjeku od, recimo, odojka. Kao prvo, odojak u putnoj torbi je težak i nije preporučljivo finim rukama kirurga predati takav teret. Ni pijanistu, ni tenisaču, kad smo već kod toga.

Jednom je tako moj prijatelj Dado nosio odojka porodničaru, čovjeku koji je pomogao pri dolasku na svijet njegove prve curice. Pa su se dogovorili da će bolnički kuhar ispeći odojka za feštu, za gablec. I tako Dado doteglio dvadesetak kilograma teškoga, svježe zaklanog odojka na portu bolnice, nazvao čovjeka koji je prvi vidio njegovo prvo dijete i, kako je upravo trajao kratak seminar, sjeo u čekaonicu i otvorio novine. Mali predah da neometano pročita sve o nešportskom životu domaćeg športa.

Napokon, dugim hodnikom, slijedeći putokaze trasirane debelim cijevima, doklompao je čovjek u bijelom s velikim osmijehom, preuzeo torbu, stisnuo Dadi ručevinu, zavjerenički mu namignuo u smislu: ti radi a ja ću poroditi sve što ti napraviš – i nestao. Još je Dado primijetio da je nekako lako gospon doktor odnio torbu u kuhinju.

- Ja sam se umalo otelio noseći tog odojka od parkirišta, a on, ode s njim kao da je perce.

Od Dadine sestrične, sestrice na drugom odjelu, čuli smo nastavak priče.

Na kirurgiji je pacijent, želeći odjenuti pidžamu iz svoje torbe, umalo pao u neku drugu svijest napipavši svježeg odojka u svojoj torbi. A i činila mu se nekako teškom. U kuhinji, kuhar nije imao recepte po kojima bi napravio

gablec od šlapa, gaćica, potkošulja i nogavica od prugaste pidžame.

Stoga i zbog takvih mogućih pogriješaka, moja je Jasna svome kirurgu, niti ne misleći da je rovario po utrobama i drugih ljudi, nosila jednoga dana – sićušni darak. I opet, prije no što će se razmiljeti po dvoranama, kirurzi su bili na seminaru. Jedan je zakasnio i Jasna je požurila za njim, hvatajući ga za lakat.

- Oprostite, gospodine doktore, trebam vas na časak.

Iskusno oko, koje se zaklelo starom Grku da će uvijek pomagati, spustilo se niz njezino tijelo - i zavjerenički šapnulo:

- Nema problema, draga moja. Ovaj će sastanak biti kratak. Samo malo pričekajte.

Problijedjela sam. To nije moguće, krivo sam upamtila. Ne, ne i ne.

- Jasna, ti si sasvim sigurna da je to dr. Tomislav.

- Kako to misliš?

- Pa, koliko se ja sjećam on je nešto viši, ima manje srebrnih niti u crnoj kosi i on nikada ne nosi čarape u klompama.

- Čekaj, pa zar sam zamalo pozlatila krivog doktora?

- Ja više nisam sigurna, Jasna. Moraš prvo provjeriti.

Uskoro se čulo grebanje stolaca po parketu i vojska ljudi u bijelom počne izlaziti kroz široka vrata. Jasna se zavukla u kut pored dizala glumeći nezainteresiranost. Čekale smo da prodefiliraju svi liječnici kako bismo prepoznale dr. Tomislava. No, dr. Netko Drugi pronašao je Jasnu.

- Trebali ste me, mlada damo?

- Zapravo, ovaj, znate, trebam doktora Tomislava.

- Onog s trećeg odjela?

- Da, baš njega.

- On će vam se sada pojaviti ovdje na hodniku, u ordinaciji je. Mislio sam da baš mene trebate.

- Oprostite što sam vam ukrala vrijeme.

Tako smo spasile darak – znak pažnje.

*Malo ovo,
malo ono*

ili

Iz poslovnog i inih svjetova

ČOVJEK-SLON

Osobno se najteže nosim s ljudima–slonovima, da mi oprostite trenutno najveći kopneni sisavci na Zemlji. Zbog njihove debele kože, ali i odličnog i dugog pamćenja.

Teške poput slonova, te ljude jednostavno ne mogu pomaknuti s mjesta ni izbaciti iz njihova takta. Eto, kolega Đuro jedan je od takvih slonića Tonića, vrlo drag i jednostavan, dakako. Samo što nema ono nešto, rekli bi stari ljudi, nema šlifa. Ili pak, da je Beč Đuru zaobišao ili Đuro Beč. Glede škole. Inače uvijek sve stigne i sve mu je svejedno. Zapravo, svugdje smeta i usporava proces obrade ama baš svega čega se dotakne. Ali, ono s novinama, to je nešto drugo. To je, pa... osobno.

Svako jutro, dok u uredu odlažem svoje stvari u ormar i pripremam se za posao: donesem vodu za kavu, pripremam šalice za čaj, otvorim prozore, sređujem “make-up” i čupam višak obrva, i tomu slično, Đuro ugrabi moje novine. Ma da ih barem samo čita za sebe, još nekako, no on ih voli čitati i komentirati u stilu:

- Hej, jesi li vidjela ovo? Dva kamiona, istovremeno na mostu, uspjela ga srušiti! Odlična fotografija, a i fotoreporter je pao u rijeku nakon snimanja...

To me jako naljutilo. Kojim pravom...

- Pa kako je onda fotografija uspjela ako je reporter pao u vodu?

- U padu je bacio aparat na travu pored ceste.

- Ha!

- Vidi, vidi! Novi zakon o mirovinama! Koje si ti ono godište? Ovo je super, napokon nešto dobro.

- Ma nemoj. I ti bi se već mogao maknuti odavde i dati mladima mjesta.

- Meni je ovdje super! Imam društvo, dobru plaću, redovito ručam.

- I besplatne novine.

- I to.

Izluđuje me svojom zdravom logikom. Smeta mi to uzimanje novina.

Mislila sam da imam pravo prva pogledati vlastite novine! A opet, kako šefu reći da ih ostavi, a ne zamjeriti se i izgubiti stimulaciju? Svemu ima lijeka, osim onomu čemu nema, pomislih. Valja pokušati!

I tako sam za prvi put podmetnula gos'nu šefu stare novine, subotnje u ponedjeljak. Zdušno ih je čitao, a ja sam kroz trepavice, ispod obrva, promatrala njegovo zabrinuto lice:

- U nedjelju nećemo imati struje.

- Baš šteta.

- Ovo mi se čini poznatim, opet onaj most, zar to nije stara vijest?

- Pa, nadgradnja, možda.

- Gle, ubojstvo punice, neko drugo selo, ma kakvi su to ljudi, sjekirom, opet sjekirom, pa zar ti ljudi ne znaju na finiji način...

- A da napišete knjigu “Kako najbezbolnije (po vas) ubiti punicu?”

- Molim te! Moja punica je najbolja na svijetu.

- Budala, mogla te se riješiti na vrijeme!

To sam samo promumljala, dakako. Najbolji šef na svijetu nije ni sanjao koliko ga malo obožavam. Osim toga, i ptice znaju da su šefovi uvijek u pravu.

Pročitavši tako subotnje novine, krene on iz sobe na kavu i usput mi reče:

- A imaš li današnje novine?

I opet ih je pročitao prije mene.

Sljedeći dan sam u naslovnici novina od utorka umetnula novine od prošlog utorka.

- Gle, opet onaj...

Izdala me športska stranica. I to vrlo brzo.

Smišljala sam razne niske udarce, no, on još uvijek čita moje novine, uredno štedi šest kuna dnevno. Još je nedvosmisleno napomenuo da jedva čeka poskupljenje dnevnog tiska jer će onda štedjeti sedam kuna dnevno.

I što s takvim slonom od čovjeka?

VRATA

Bilo je nemoguće trpjeti, ali i nemoguće promijeniti stanje. U velikoj sobi kroz koju se prolazi u jednu drugu sobu, dakle u sobi sa dvoma vratima, nekoliko je ljudi očajno lupalo vratima, u prolazu. Tako strašno da bih kada bih zanesena obračunom provizija previdjela prolaznika, doslovno poskočila u stolcu. I ne samo ja. Čovjek se privikne na mnogo toga, na nešto lakše, a na ponešto teže. Dala sam sve od sebe da tu strahovitu buku shvatim kao nešto dobro ili barem nužno, ali nije išlo.

Nakon što sam natpis "Budite ljubazni, molim ne lupajte vratima" zataknila za šušir, odnosno skinula s vrata jer nije djelovao, razmišljala sam što bih još mogla učiniti. Sjetila sam se inata i ponadala se da će ga se i poštovani kolege i kolegice sjetiti. Stoga sam stavila novi natpis na vrata: "Budite sigurni u sebe, molim lupajte vratima!"

I vrijedilo je, inače nesigurne osobe stjecale su sigurnost baš na tim vratima. Tresak je bio tresak, iz inata ili zbog lošeg odgoja.

Nije bilo lijeka. Lupanje vratima se nastavilo. A mene su gledali u čudu. Onda sam odlučila pitati prijatelja psihijatra. Čovjeka od struke koja pomaže, ne uvijek, naravno. I dobila sam savjet.

- Uživaj u tim udarcima, oni odnose napetost i donose neku vrstu zadovoljstva, kao, recimo, stiska u tramvaju. O što se više stražnjica, ramena i sisa ogrebeš, to se bolje osjećaš. Fluid prepoznavanja među tijelima. Čista kemija.

Osobito s pokojom golemom torbom na nečijim leđima ili pod nogama.

Kolega koji je volio nadasve psihologiju i zamalo dohvatio i diplomu na filozofskom, pomogao mi je oko pregrupiranja mojih živaca i sivih vijuga. Po novome, trebala me zabavljati buka vratima i što je veća, morala bih biti sretnija. Jedno jutro sam zatekla staklena vrata, nova, na našoj sobi. Koja su se zbog propuha, dakako, slupala u komadiće.

I više se nitko nije usudio lupati vratima, jer što bi bilo da se opet od propuha razbije staklo. I ostadoh frustrirana i jedna. Nedostajala mi je ona sreća, onaj tresak drveta koji oslobađa stresa i napetosti.

Ostalo mi je jedino poći starom prijatelju i preprogramirati se.

GRLOBOLJA

Mara je često i mnogo kašljala. Nije se odvajala od prsnih karamela, vitamina i antibiotika. No, ona nije izmislila taj svoj kašalj. Ona je doista imala smetnje i obično bi petkom završavala na pregledu kod svoje susjede liječnice.

- Opet to moje grlo.

- Čujem, opet ste promukli.

- Opet antibiotici...

- Ali to nije rješenje! Vi gutate antibiotike poput aspirina. Mnogi ljudi ne piju ništa, suočavaju se s problemima bez pomoći medicine. Šarene tablete pomažu, ali i odmažu.

- Ništa drugo ne pomaže. Cijedila sam crnu rotkvu, pojela desetak kilograma meda tijekom godine, testirala se na alergene, pila čajeve, mlijeko s otopljenim šećerom... Jesam li što god zaboravila? Da, gazirana pića, ona iritiraju moje grlo.

- A recite, susjedo, držite li vi predavanja, seminare, jeste li u stalnom verbalnom kontaktu s klijentima?

- Ne.

- Ne razumijem. Pričate li mnogo?

- Pa, pričamo tijekom radnog vremena kako se tko sjeti i što želi. To je odlična terapija, znate. Možete reći što vam padne na pamet. Ljudi su prisiljeni biti u sobi, slušati... Katkad se posvadamo i onda opet sve po starom.

- Poznajete li vi Vesnu Račić?

- Vesnu, visoku crnku, vozi staru peglicu svijetloplave boje...

- Da, tu Vesnu. Ona je moja pacijentica. Vrlo napeta, stresna, pokušava promijeniti radno mjesto.

- Nisam znala da joj je tako teško.

- Pa, možda i nije jedina koja nije zdrava. Pričala mi je o kolegici koja ima problema s glasnicama; navodno cijele dane priča besmislice, pa je kronično promukla.

- Oh, to mora da je, ne, to nije nitko iz naše sobe. Tu smo Vesna, šutljiva Ana, Branko i ja. Znam, mora da je riječ o Ranki iz susjedne sobe, znate zidovi su tanki, sve se čuje...

SVATKO JE NEKAKAV

Da ste ma kako dobri, odlični, sposobni i lijepi, moja Biserka je uvijek bolja. S vremenom sam naučila prijateljevati s njome i voljeti je takvu kakva jest. Svatko je nekakav.

Po povratku iz jednog od najljepših europskih svetišta, dakako da sam joj željela pokazati fotografije i s najdražom prijateljicom podijeliti dojmove. Doista, nisam to putovanje poduzela da bih se hvalila, no bila sam doista sretna i vesela jer je to bilo ispunjenje davnašnje želje.

Budući je moja Biserka već bila u tom dalekom gradu, mislila sam podijeliti s njome dojmove. No, nakon pristojno odslušanog izvješća i moga viđenja turističkog i religioznog, ona je uspjela samo procijediti:

- A jesi li bila u WC-u?
- Pa, povremeno odlazim u WC.
- Ne, mislim je si li bila u WC-u svetišta?
- Ne, u hotelu smo imali odličan i doista sjajan WC, samo nekoliko

koraka od svetišta.

- Šteta, to si trebala vidjeti. To treba doživjeti. Taj WC je priča za sebe. Kako su ga samo uredili. Baš šteta.

Objesila sam se poput otkinute tratinčice. Valjda zato i imamo prijateljice.

DUET

Dijeleći radni prostor s osobama koje se s vremenom i zavoli, dijeli se i onaj dio u kojemu čovjek najradije samuje. Kako se križaljke i novine, radioprijamnik i mobitel u načelu u takav prostor, kao dio poslovnoga i radnog prostora, ne unose, i to zbog samo jednog razloga - da ne upadnu u WC školjku, jer ih je nezgodno iz nje vaditi, čovjek se posveti iskonskoj moći oslušivanja tišine - u tišini. I dok zapravo, mi cure, ne znamo kako to momci obave iza tanahnih zidova, naše pregrade između intimnih prostora zvučno ne odjeljuju djelatnosti iza zatvorenih vrata.

Ulaskom u javnu prostoriju, malenu i tijesnu, znaš da je iza zidića još jedna žena, pa čekaš da se dogode vesele situacije. Primjerice, Marina odbija piškiti bez uključivanja vodokotlića koji je bučna pratnja njezinu solu. Jer ne želi da kolegice koje se uređuju i gledaju u zrcalu u predvorju, oprostite, u foajeju, mrmljajući nešto svojim borama, prislušuju njezino solo izvođenje iza zatvorenih vrata.

Mirna mi je pričala da obično pričekava da gospoda u susjednom odjeljku uključi šumoviti vodopad vodokotlića, pa da onda neprimijećeno i ona krene sa svojom dionicom.

Kada sam jednom prigodom razgovarala s Mirkom, našom kontroloricom, ona se, i to veoma, čudila mojim zapažanjima:

- Jesi li ti normalna? Pa tko još misli o tome?

- Eto, Marina, Mirna i ja smo razgovarale, svaka ima svoju taktiku s vodokotličem.

Mirka se žestoko nasmijala, gotovo do suza:

- Cure moje, kamo bih ja došla kada bih vodila računa o takvim sitnicama.

Pomislila sam da je to jedan od uvjeta "kako postati šefica interne kontrole"?

- Mirka, nisu to sitnice. Znaš kako je strašno čekati u visokoj komori,

NATAŠINE IGRAČKE

s tek pola zida, da netko otvori slavinu vodokotličkoga slapa da bi se popiškala, a frka je, žuri ti se, popila si propisanu dozu vode za taj dan...

- Čuj, to s vodom je možda pametno, ali to čekanje, pa što ima veze, sve je to ljudski. Znaš li tko uopće ne ide piškiti?

- Tko?

- Oni koji više nisu s nama. Piškiti znači biti živ, piti što više tekućine i što češće i više piškiti, znači biti dugo živ. U čemu je onda problem?

- Izgleda da ga nema...

- Ovako, već kada smo tu i same, imamo prvu vježbu. Može?

- Vježbu?

- Ulazimo zajedno, svaka u svoju kabinu i...

- Molim te, Mirka...

- No, ulazi!

Zatvorila sam vrata i crveneći se od nelagode, drhtavih ruku zaključala komoricu.

- Spremna?

- Da - rekoh tiho, tiše...

- U duetu, u redu!

- Da - rekoh najtiše...

- Bez vodokotlića?

- Bez...

- Tri, četiri....!

Nakon što smo napustile svaka svoj vodeni ormarić, perući ruke, gledala sam u umivaonik, rumenih obraza, a Mirka me radoznalo promatrala.

- Tebi, dijete, nema lijeka...

Slomljene noge, Nataša je morala mirovati a to je bilo strašno naporno za ženu u letu, pokretu, akciji, temperamentnu i nemoguću kakva je već bila. Nakon pročitanih novina i revija koje su se gomilale u kutovima verande, kuhinje i smočnice, nakon svih knjiga koje je odavno trebalo vratiti prijateljima i knjižnicama, Nataša se našla pred svemoćnim TV ekranom s daljinskim u ruci.

Puna bjesova i muka što se ne može kretati, što je ovisna o pomoći svoje obitelji i što ih time opterećuje, barem je tako mislila, trudila se zanovijetati što manje. Tako je odlučila zamoliti nešto tek svaka dva sata.

Nakon što se priključila na serije o kojima su kolegice ionako mnogo pričale, pa je lako uhvatila niti, promatrala je razne prodajne emisije, marketinške poruke, sve same divne nove proizvode bez kojih se ne može. I čim se rehabilitirala, podignula novce od osiguranja, Nataša je opustošila nekoliko dućana a dostavna vozila dovozila su stvari koje su slale kuće s katalogom prodajom.

Bilo je tu nekoliko velikih, nekoliko srednje veličine i dvije male tave za palačinke, četiri posebne tave za razne vrste povrća, sedam veličina inox posuda s debelim dnom u kojem se kuhalo pod tlakom i koje smo svi nekada dobivali iz Mađarske. Tri kompleta noževa: jedan u panjiću koji se lako prevrtao, drugi u prelijepoj kutiji od baršuna i treći koji se mogao objesiti ili baciti u kakvu ladicu. Zatim su tu bile razne daske za rezanje, golem hrastov panj od lijepjenih dijelova učvršćenih ukrasnim lancima, za koji sam uvijek mislila da bi se raspao ako netko uspije skinuti lanac.

Uz to je Nataša nabavila tri duboke posude za prženje koje smo zvali "friteze". Jedna je bila za ribe, druga za veće količine piletine a treća za pržene kolutiće od luka. Zatim je nabavila dva kompleta varjača; jedne plastične, druge drvene. Uglavnom, trebalo je mijenjati kuhinju jer nije bilo mjesta za sve nove Natašine igračke. Tako je mikser za kolače sa svojim postoljem stajao u kutu

PARENJE

zadnjeg elementa do hladnjaka, odmah pored prekrasne vage, do njega sokovnik, a odmah do njega stroj za usitnjavanje povrća. Nabavili su iznimno velik sudoper, a Nataša je dogovorila s majstorima njegovu dubinu od 70 centimetara kako bi posuđe koje ne staje u perilicu stavljala da se namače, pa ga tek onda vadila i ispirala.

Budući je željela elemente od barem 80 cm širine, one od zida pa do svoga trbuha, morali su srušiti jedan zid i izbaciti kupaonicu iz kuhinje. Onda su dozidali veliku kupaonicu, a tada je Nataša odlučila preseliti kuhinju u kupaonicu. No, kako nešto s instalacijama nije bilo u redu, dozidali su i novu, krasnu kuhinju s velikom verandom koju se eventualno moglo obzidati bude li Nataša nabavljala nove igračke.

Kada je Nataša napokon počela raditi, njezina majka obvezno je kuhala u svojoj ljetnoj kuhinji i donosila im tradicionalne objede u prekrasnu kuhinju, a djeca su dolazeći iz škole, trčala ravno k baki zavirivati u lonac na starom štednjaku na drva.

Natašin muzej igračaka još je dugo vremena bio nešto posebno u našoj ulici. Napokon, shvativši, Nataša je pokušavala spakirati svoje igračke kao darove prijateljicama i susjedama. No, već su bile zastarjele. Kada su kupili vikendicu sa dva apartmana, napokon se riješila tava i strojeva i ponešto zaradila na iznajmljivanju. Uglavnom kritike i podsmijehe prijatelja i znanaca koji su se ljutili na stare tave i lonce. Besplatno.

Prijašnjih godina odlazile smo od svojih ginekologa s receptima za kojekakve kremice ili tablete ne bi li se riješile nekih dosadnih i napasnih problemčića. Moja kolegica Žana prva je donijela recept za najnovije čudo moderne, alternativne medicine. Fotokopirale smo upute presretne što ćemo svome liječniku uštedjeti poneku uputnicu i recept, a i veselile se budućem odličnom zdravlju.

Dakle, svaka od nas pripremila je čaj prema naputku i parila onaj čarobni dio tijela koji pripada ljubavnicima (i muževima) i ginekolozima.

Napokon, došlo je vrijeme da izmijenimo svoja iskustva. Nena se prva javila i gotovo plačnim glasom ispričala da je sjela na odviše vruću kantu i malo opekla svoje tijelo. Smijale smo se, poglavito stoga što je nekako čudno hodala toga ponedjeljka. Rekla je da parna kupelj za prizemlje u nje nema više nikakvih šansa.

Žana je pak, barem je tako pričala, sva prehladena sjedila na bideu iz kojega se pušilo, parila nos na kamilici koja je bila u zdjeli na polici, a noge držala u plastičnoj posudi za namakanje rublja punoj tople i slane vode. Cijela se omotala starim pokrivačem i slušala glazbu. Nenadano, u kupaonicu je upao "prijatelj" i prije no što je pao na pločice od smijeha i slomio lakat, uspio je prozboriti svojim zavodljivim basom:

- Baš si seksi!

Jadna Žana.

Kada je djecu i supruga ljubavnika otjerala u krevet, Mirna je sjela pred televizor i uživala u kasnom filmu, sjedeći na lavoru koji je postavila na naslonjač. Omotala se plahtom za slučaj da netko od ukućana noću mjesečari oko hladionika.

- I?

- Odustala sam nakon prvoga parenja. Zaspala sam, naravno, i opuštena, nagnula se i prevrnula lavor, a voda se razlila po fotelji... Pola sata sam skupljala cvjetice kamilice, a još sam smišljala kako ću ujutro objasniti što se dogodilo naslonjaču.

OGRLICA

Dragica je vrlo sposobna i uporna žena. Neki bi rekli pomalo neugodna zbog tih svojih vrlina. Nakon trideset godina rada u velikoj tvrtki, ona i dalje radi, ali u maloj pilani, vodeći gotovo sve poslove. Sjedi u gazdinu automobilu i jurca gradom. Energična je i jako zadovoljna onim što je do sada napravila.

- Zbrinula sam unučad, tvrtku koju sam osnovala ostavila sam sinu i snahi, kuću na moru prepustila sam kćeri koja se sada bavi turizmom. U prizemlju su dućan, kafić i frizerski salon...

Teško sam podnosila Dragičine uspjehe i poput ostalih i sama tražila grješke u koracima. Uz nju sam se osjećala manje vrijednom uza sve knjige koje sam pročitala o samopoštovanju i pravima na različitosti. Onda je naša zajednička znanica Branka puknula:

- Zamislite, Dragica onu svoju ogrlicu uopće ne skida s vrata. Trideset zlatnih pločica, ta hajte, molim vas, to je ogrlica za kraljicu, za super svečanu prigodu... ne za plivanje i brojenje klada u pilani. Što si ona umišlja, valjda ne zna skinuti tu ormu s vrata.

Druge žene treba uzimati u manjim količinama, znala sam, no nije to tako jednostavno.

- Ta ogrlica previše ističe njezin izborani vrat...

- Možda je od ljubavnika, dio zavjeta...

- Ma bez zezanja, ona to više ne može skinuti, pogledajte kakve su joj ruke, napuhnute, izborane...

Nismo dokučile razlog, no Dragicu nikada nismo vidjele bez njezine ogrlice.

Netko je pak rekao da skriva veliki ožiljak.

INOVATOR

Moj prijatelj Ivor je inovator. Zapravo, on je veseli poštar s mnogobrojnim zamislama, od kojih su neke, po mome sudu, posve provedive. I lijenčina koji se ne želi patiti s birokracijom, investitorima i ostalim glodavcima.

Svakoga mjeseca kad bi donio moju zaslužnicu iliti mirovinu, Ivor bi ispio čašicu domaće višnjevače i slatko uživao u svježoj, domaćoj makovnjači iz dućana u prizemlju. On bi tada s velikim žarom pričao o svojim izumima.

Sjećam se s koliko je ljubavi i oduševljenja pričao o protusatelitskoj zaštiti. Prvo nisam vjerovala njegovim ustima, pa onda svojim ušima. Pa to je pljačka stoljeća! Zamislite da ljudi kupuju ono što im ne treba, nikada im neće trebati, i nikako im ne može pomoći. A onda razmislih koliko stvari ljudi kupuju, a da ih isto tako nikada nisu i neće trebati.

Paranoični narod, zaplašen Velikim bratom još iz mašte velikog Orwella, osjeća potrebu za zaštitom i pomoći. Zrakoplovi i sateliti snimaju nas i promatraju svakodnevno. Našu intimu, naše male tajne, naše velike tajne, a one istinski velike i mračne ionako ćemo znati sakriti. No, mali ljudi golemo su i veliko tržište. Još ako je proizvod prihvatljive cijene, a standard dovoljno visok... Ne sasvim banalno jeftin, takav proizvod nitko ne poštuje.

Mreža protiv satelitskoga snimanja ugrađivala bi se u krovove i zidove, pod žbuku a Ivor je razmislio o čitavom nizu rješenja u građevinarstvu. Ta, sam je sazio svoju kućicu u predgrađu maloga grada. Nema tajna koje o gradnji nije znao. Već smo raspredali o protusatelitskim mrežama za siromašne građane i o onim veoma skupim i raskošnim za bogate. Od, recimo, daleko skupljeg materijala. To me podsjetilo na kremice za lice koje uvijek kupujem u samoposluzi po veoma prihvatljivoj cijeni. Zašto? Zato što ih rabe široke narodne mase, podliježu daleko većem nadzoru kakvoće. Jednostavno. Mnoštvo bolesnih malih ljudi puno bi koštalo državu.

Jednom drugom zgodom, uz mirovinu za travanj, Ivor mi je pričao o svome najnovijem izumu: kolektoru koji će štedjeti vodu na dva načina,

RIBE NAPADAJU

količinski, ali i poboljšavati kakvoću vode koja se ispušta u kanalizaciju. Ivor je svoj izum zamislio kao tank ili spremnik na tavanu zgrade. Sva voda iz sudopera, strojeva za pranje suđa i rublja, iliti perilica, skupljala bi se u kolektoru u podrumu zgrade i odatle bila potiskivana u spremnik na tavanu. Potom bi takva voda, pročišćena, prirodnim padom punila kotliće WC-a u zgradi. Cisterne na krovu morale bi se čistiti dva puta godišnje, a vodom iz njih mogao bi se gasiti možebitni požari u zgradi, za prvu ruku. U odnosu na podatak koliko bi se čiste pitke vode uštedjelo, troškovi bi bili zanemarivi.

Ivora nisam već dugo vidjela. Nedostaje mi njegova strast s kojom je pričao o svojim novim izumima, zapravo snovima. Nedostaje mi njegova kreativnost. Kolega koji ga je zamijenio, rekao mi je da je Ivor sada u nekom od sela u okolici Jastrebarskog, da je sagradio kuću svojim rukama, vrlo neobičnu doduše...

I. DIO

U ranu zoru, u tihoj i ljupko namještenoj sobi, bračni par Škodić, zagrljen tiho hrče. Tada, izvan svake pameti i pristojnosti, zazvoni telefon.

- Halo, Branko, probudi se! Nemoj poklopiti, otvori oči!

-?!?!

- Halo, Branko! Ovdje Milan.

- Mrak, još je mrak.

- Nego što će biti u pola četiri u jutro?

- U pola... ma slušaj ti, čovječe! Kako možeš zvati u ovo vrijeme?

- Mogu, a još je i nedjelja.

- Bit će bolje ako imaš dobre razloge.

- Imam.

Milan je bio siguran u se i uporan.

- Ali probudit ćeš mi ženu, djecu, punicu, psa i papagaja! Treba izdržati cijeli dan s njima! Najbolje je da što dulje spavaju. Isuse, Milane, jesi li ti lud?

Želio je spustiti slušalicu, kad li začu:

- Samo me ti možeš spasiti. Donesi, molim te, pred park one ribe što si ih jučer ulovio. Ona me moja ribica zadržala predugo, zaspali smo.

- I zato ti budiš mene, ženu, djecu, punicu, psa i papagaja?

- Ne mogu kući bez ribe. A ti si mi najbolji prijatelj i najdraži susjed...

- Čekaj da se otvori ribarnica u šest! Pa kupi ribice.

- Misliš da je Dragica glupa žena? Misliš da bih oženio glupaču? Pa zna ona kad se ribarnica otvara! Osim toga, prošli put mi je netko u ribarnici među ribe ubacio i škrpinu, pa sam Dragici pričao o riječnoj crvenoj škrpi...

Uto se pored kreveta nacрта pas mašući repom. Samo da ne zalaje...

- Jebi ga, Milane. Evo, pas mora na pišanje. Ubit ću te!

- Super, imaš i izgovor. Vodi psa u šetnju i ponesi ribe.

- Već su se smrznule.
- Baci ih načas u vruću vodu, pa tek su nekoliko sati u škrinji.
- A da ih pas popiša? E, moj crni Milane. Zar ne bi bilo jednostavnije da si sa mnom pecao?
- Pecaó sam s tobom i dan i noć, tupane. Ne zaboravi to.

II. DIO

Četiri su sata i trideset dvije minute. U mirnom parku pred domom zdravlja jedan čovjek u prohladno rano jutro šeće se sa psom. U ordinaciju hitne službe uvukao se drugi čovjek s mnogo modrica, ponešto krvi na nosu, s razbijenom arkadom, u odjeći koja s njega visi. U desnoj čizmi klokoće mu voda, a iz lijeve viri komad ribičkoga štapa. Zglob lijeve ruke, očito slomljen, a oko tijela namotano 39,5 metra flaksa.

- Čovječe, vama treba ozbiljna pomoć!
- Milan slegnu ramenima.
- Vi kao da ste utekli sa stranica Hemingwayeva "Starca"!
- Nakon što mu je kosu i ruku koja je izgledala bolje oslobodio tanke najlonske niti, liječnik upita:
- Ovo je učinila...
- Štuka.
- Držim da su manje ogrebotine od babuškica. Na obali rijeke napale su vas ribe u zoru?
- Milan je sad već bio umoran i ljut, pa pomalo agresivno upita:
- Kako znate?
- Iskustvo, intuicija. A ovo iznad desnog oka?
- Tu me okrznuo repom šaran.
- Veća posjekotina do nje je od većeg šarana?

- Točno. Doktore, jeste li vi čarobnjak ili liječnik?
- Umorni čovjek u bijelom uzdahnu:
- Znaete što? Tridesetak godina spašavam ljude od dimnjaka, paukova, bijelih i šarenih miševa, ljubavnica i ljubavnika, uspomena i noćnih mora. No još nikoga i nikada nisu napale ribe. To ne. Možda i jesu, ali nikada nedjeljom u zoru, nakon duge i burne noći s tri prometne nesreće, jednim ubojstvom i dva samoubojstva. To ne. Oprostite, čovječe, što sam znatiželjan. Otkuda su vas napale te ribe?

- Strpljivijeg i ljubaznijeg liječnika mislim da još nitko nije upoznao.
- Posredno iz Brankove škrinje. Inače u mome predsoblju - stidljivo će Milan.
- A tko vam je slomio šaku?
- Gospon doktor je znatiželjan, ali i služben. Sve treba upitati i zapisati.
- Opao sam braneći se.
- Braneći se od riba? - upita srdačno liječnik, smiješeći se. Pa nastavi:
- Možete li hodati bez vode u čizmi?
- Svakako. To mi je žena ulila...
- Da bi ribe plivale ili... Bilo kako bilo, a bilo... Sestro! Jaku, ali jaku kavu, molim. Nakon što se u četiri ujutro šeću sa psima a neke napadaju napola smrznute ribe, ja trebam kavu...
- Milan će skromno:
- I ja, moj doktore, i ja.

PRIGOVARAČICA

Kada ste prisiljeni biti s istim ljudima doista mnogo sati dnevno, mnogo dana u godini i napokon dugi niz godina, to postaje naporno. Svačije mane i vrline isplivaju na površinu. Možete se zezati na račun težih trenutaka, možete se svadati, vrištati, razboljeti se ili strpljivo čekati da proradi tržište rada, pa da napokon promijenite okolinu i njegove onečišćivače. I da se oni riješe vas.

Zvali smo ju putujuća enciklopedija. Našu je Cvijetu zbilja bilo teško podnositi. Svaki pramen njezine guste, smeđe kose uvijek je bio na svom mjestu. Kao garda kraljice Elizabete. Njezine trepavice uvijek su jednako i jako dobro namazane, zatim sjenila, ruževi... Nokti uredni i sređeni, da čovjeku pozli. Nikada, ama baš nikada se nije dogodilo da ona nije u formi. Stamena i sigurna u sebe, uključivala se u baš svaki razgovor, a i dok je s jednom osobom razgovarala, slušala je razgovor dvoje ljudi u kutu i pratila telefonsko došaptavanje mlade kolegice s novim prijateljem. Naša je Cvijeta doslovno sve nadzirala.

- Ne paše ti taj ruž uz taj kostim, ili promijeni boju kose ili nabavi ruž koji vuče na ljubičasto, ozbiljno ti kažem.

- Baš sam vidjela jedan ljubičasti sa žutim točkicama.

Izluđivala me. Više taj kostim i taj ruž nisam nosila zajedno, ali ni posebno. Nikako. Jedno jutro je kolegica Ružica zablistala u novoj ljetnoj haljini, ali i noseći novi miris. Zvijer je već nanjušila žrtvu:

- "La tashtina" ne paše uz takvu ljetnu haljinicu, trebala si staviti nešto cvjetno, lepršavo...

- Pa da me napadnu leptiri - branila se sirotica.

- Ma ne, ženo, baš je jučer pisalo u novinama kako se "La tashtina" nosi na malene crne haljine, to je za samouvjerenu ženu i sigurnu u sebe.

- Ali, Cvijeta, to nije "La tashtina".

- Ne možeš ti mene prevariti. Ja osjećam parfeme kao što ti vidiš boje.

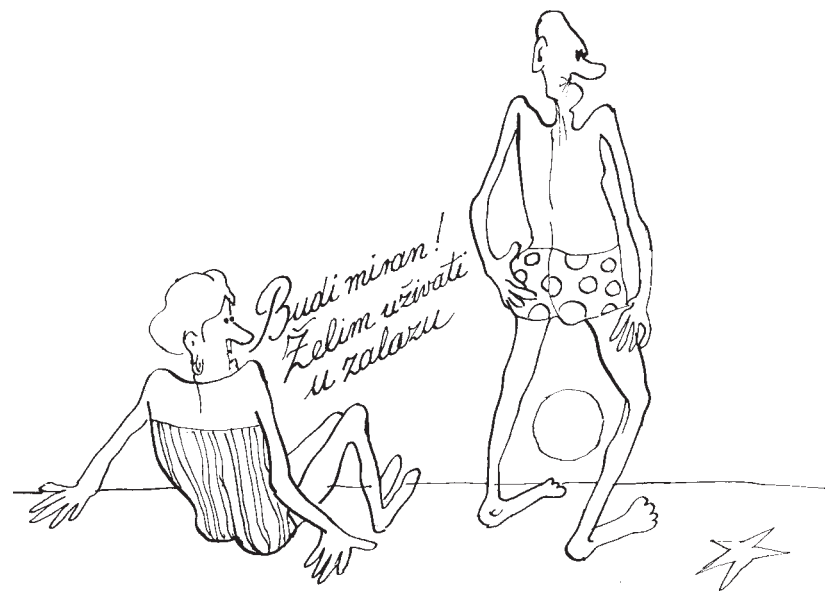
Pamtim ih.

Nitko nije komentirao.

I kolege su strepile od Cvijete. Njihove košulje i kravate gotovo nikada nisu bile dovoljno dobro usklađene, pa su nesretnici nosili športske majice i dolčevite. I to samo na našem timu. Uskoro je cijeli sektor znao razlog. Prigovaračica Cvijeta. I time je bila zabetonirana kod nas.

- Patite se sa svojom prigovaračicom.

Nije bilo načina da ju zamijenimo ni za koga, nitko Cvijetu nije htio ni besplatno, bez da dâ čovjeka. Mogli smo učiniti samo jedno: jedno po jedno se spašavati i odlaziti u druge timove ili tvrtke. I jesmo. Danas iz ružičastog tima promatram svoj stari tim od kojega je ostala samo Cvijeta kao voditeljica. I nadalje prigovara, ali su novi mladi od nje, pa šute i trpe - i razilaze se kako stignu.

NA PLAŽI

Kako su samo bili uporni i dosjetljivi ti raspaljeni momci na plaži:

- Oprostite, mogu li mrvicu pomaknuti vaš suncobran? Lijevo tabančić vam je na suncu?

- Ne!

Rekla je to oštro i jasno. Srsi su preplavili dlake na mojim muškim prsima.

- *Entschuldigen Sie, bitte, Ich...*

- *Nein!*

- Cura lipa, a sama. Bi li pošla sa mnom na onaj školjić, tamo ima magaraca i lavande...

- I ovdje ih ima, kako vidim.

- Asti svega, ova je luda!

Vratila je naočale na nos i nastavila se odmarati. Kad eno prepoznah Darka. Ta neće i on valjda. Htio sam mu dati znak da ne pre nagli, ali nije vrijedilo.

- Zar momci dobro ne vide kakva je ljepotica osamljena? Mogu vam praviti društvo?

- Ne!

Znao sam, a nisam kolegi mogao pomoći. A nisam ni znao gdje mu se mota žena. Mogao je sliniti kao i ja bez toga *ne*. A cura je mogla palcem u pijesku pokraj svoga ručnika napisati veliko NE! Da momci znaju rezultat pokušaja unaprijed.

Tamnokosi ljepotan se naklonio:

- Oprostite, gospodice, mogu li vam donijeti sok? Ili meni najdraži koktel margaritu? Znao sam, a nisam kolegi mogao pomoći. A nisam ni znao gdje mu se mota žena. Mogao je sliniti kao i ja bez toga *ne*. A cura je mogla palcem u pijesku pokraj svoga ručnika napisati veliko NE! Da momci znaju rezultat pokušaja unaprijed.

- Ne!

- Smijem li vam namazati leđa?

- Ne!

Ne, ne i ne. Slušao sam taj seksi alt i ti njezini *ne* sve su mi se više svidali. Nastojao sam se ne micati da ne bih privukao njezinu pozornost. Mogla bi me otjerati s moga ručnika, ako bi željela; baš je bila opasna ta *ne*-ženska.

Kasnije sam malo odrijemao, pa još malo promatrao gospođicu Ne. Kako je lijepo izgledala. Baš mi je bila draga. Nešto prelijepo, pametno i tako sigurno u sebe još nisam susreo među ženama. Ali, kako joj pristupiti, što reći, kako pitati. Dobio bih samo jedno veliko ponižavajuće *ne* kao i svi drugi.

Kad...

- Hej susjede, pa vi ste sasvim izgorjeli, čovječe. Dodite, molim vas. Ajooj!

- Ja... ovaj... meni govorite?

- Vi ste jedini ovdje crveniji od samoga sunca. Kako ste to mogli dopustiti? Imam odličnu mast sa srebrom... Ništa, podimo, u bungalovu, tamo dvadeset metara dalje imam desetak jogurta pa ću vas rashladiti, oprati sol i sunce i namazati... No što se bojite... Bojite se neznanke...

- Ne..

- Dobro, dobro, Ja sam Nena Erceg. A vi?

- Pa, ja sam izgorio...

- Da, ali imate ime?

- Svakako...

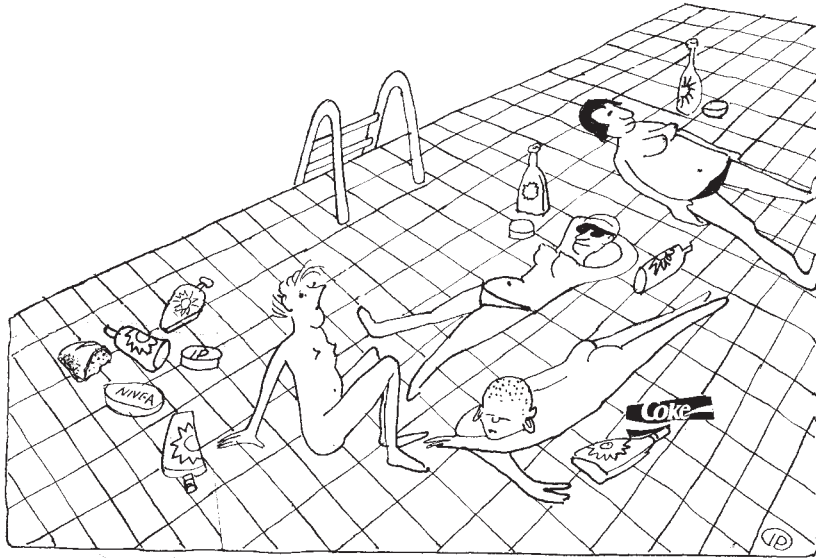
- Zovete se Svakako!

- Pa, ne baš, no svakako i nije loše, zapravo, ako bolje razmislim. Inače sam Boris.

- U redu, Borise, pokušat ćemo svakako...

Vukla me za ruku poput djeteta, a momci na plaži opustili brade. Mislim da ću uskoro biti posve zarobljen, a ta mi se zamisao još i sviđa.

PAR CIPELA

Ovih su godina knjige o samopomoći doista popularne i nužno potrebne svakom pojedincu. Uz njihovu pomoć postali smo stručnjaci za psihologiju, astrologiju, menadžment, proricanje sudbine s Interneta... Nakon što su pročitali desetak knjiga autora-dobročinitelja, pametnih i iskusnih, koji se povode samo za željom da pomognu ljudima, primijetila sam da se moji prijatelji mijenjaju, da su jedno vrijeme drukčiji, a potom se polako, ali sigurno vraćaju sebi i postaju opet oni dragi i krasni ljudi koje je neka knjiga uzalud pokušala promijeniti.

Primjerice, Jasna je nakon jednoga takvog izleta u literaturu započela u našem gradu graditi toplice. Bezuvjetno je dokazano da je topla voda otkrivena i samo su nam trebali bazeni, restorani i stotinjak soba s pogledom na nešto. Na jednom rođendanu, nakon dva koktela započela je s gradnjom bazena. Za zdravlje budućih naraštaja. I veselje, dakako.

- Zamisli, od dva i pol milijuna žena u Hrvatskoj neka ih je deset tisuća doista dobro stojećih, uistinu bogatih, što uspješnih poslovnih žena, što supruga ili ljubavnica uspješnih muškaraca. Svaka od njih ima nekoliko desetaka pari cipela i može bez jednoga novog para tih skupocjenih ljepotica. Recimo da cipelice prosječno plaćaju dvije tisuće kuna. To je.... hm, dvadeset milijuna kuna. Ako ih lijepo zamolimo da se odreknu jednoga para cipela i svaka kupi dvadeset pločica za bazene... Svaku desetku zamolimo za po jedan krevet...

- Luda si.

- Super ideja.

- Bez zezanja. Njihovi bogati supruzi izdvajaju za kubanske cigare najmanje dvadeset dolara dnevno. Ako se tih deset tisuća uspješnika odrekne jednodnevnog pušenja cigara i kupe nam cigle i crijep za hotele i bazene...

- Što je s onima koji puše lulu?

- A nepušači?

- Prestanite. Zamolimo uspješne športaše da svaki od njih pokloni projektu jedan posto love od svojih sponzora, pa zamolimo državu da daruje zemljište za zdravlje budućih plivača...

- Curo, zamoli političare i članove udruge da ništa ne otuđe...

- Zatraži realnu cijenu od poduzetnika...

- Vi se zezajte. Sutra startam s pismima i prijedlozima. Tko je uza me? Nitko.

Zadrijemala je smiješeći se (u) svome snu, sama na dvosjedu dok su ostali bili zabavljeni otvaranjem darova.

KONJI ZA TRKU

Teško je na tim našim timovima trpjeti uvijek ista lica, iste pristupe. Često već unaprijed znate što će tko reći, gdje će pogriješiti, kako će to pokušati sakriti, ali i tko će sve to dojaviti tamo gdje ne treba. Najradije, zapravo, tim dojavljivačima govorim ono što neka uha žele čuti da se govori, veseli me prepričavanje raznovrsnih informacija, često kontradiktornih, kako bi špijunčić otrčao i opet nešto zaradio. Kutiju cigareta ili piće.

Na našem timu najviše me ljutila Suzana. Ona je bila neobična žena, izvrsna stasa i glasa, vesela i domišljata, ali ipak - dosta prosječna. Suzana je imala cijelu ergelu uspješnika čijim nas je primjerom jednostavno gazila. Odlično se sjećam kada je kolega Marko magistrirao na Sorboni; skroman i jednostavan kakvim ga je Bog stvorio, počastio nas je cijelim pečenim odojkom. Čovjek nas razveselio domaćim specijalitetom. A na fešti, naša Suzana:

- Ah, sa Sorbone, pa spao na odojka... Moj djever je doktorirao u Milanu i svojim je dovezao pun auto talijanskih specijaliteta, neki ljudi još nisu ni vidjeli takve delicije.

Kada je naša dobra i pametna voditeljica slavila useljenje u kuću koju je s puno ljubavi stvarala s mužem arhitektom, bezobrazno se šecući lijepim domom, Suzana je komentirala:

- Moji roditelji su morali dograđivati jedno krilo kada smo se moje sestre i ja rodile. To je tijesno, trebali ste odmah... No da i bazen je nekako skriven... Kuma moje jetrve, nasljednica plantaža i pržionica kave u Južnoj Americi...

Njezin se bazen i sa satelita vidi...

Kada su mi roditelji za rođendan darovali prelijepu ogrlicu od bijeloga zlata, kraljevski plet, porasla sam za pola metra. Sva su sunca sjala s ogrlice, toliko mi je značila. Podsjećala me na njihovu bezrezervnu dobrotu i ljubav.

- Dušo, moja mama takvu ogrlicu nikada ne nosi bez nekoliko narukvica i naušnica. Ona je sama siromašna, kužiš? Sjećam se svoje sestrične

Jasne. Ona je imala sličnu ogrlicu, nešto dulju od tvoje, ali i čvrstu, koja je imala samo rezbaren kraljevski plet, ma divota...

- I kaj, glumila je Tutankhamona.

- Kako se usuđuješ?

- Svako svoga konja...

- O čemu ti, jesi li luda? Ja o Jasni, a ona meni o konjima.

I nastade urnebes. Cijeli se tim uznemirio, obrve se dizale, čuli se oštri koraci voditeljice koja se približavala.

- Ova je žena luda. Ona mene vrijeđa. Tu nešto s konjima, ludakinja, kažem vam.

- Suzana, nema to veze s tobom.

- Nego s kime?

- Suzana, svaki put kada netko nešto ima, stvori ili dobije, ti to popljuješ i pričaš o nekom od tvojih konja koji su napravili, dobili ili zaradili više i bolje. Kako ne razumiješ?

- Jeste li sada čuli? I ova priča o konjima. Koji konji? Ja nemam ni jednoga jedinog konja.

- Ajoj!

- Što ajoj! Ja sam ta koja treba vikati "ajoj". Ja, ne ti. Ja sam ta koja je jadna i napadnuta. I to s konjima koje nikada nisam imala niti bih se s njima htjela baviti. Uostalom, zaručnik moje prijateljice iz Beča ima svoje staje i nekoliko rasnih i dragocjenih grla za utrke, ako baš želiš znati. Da.

- Da.

Ono

ili

Erotsko u nama

ili

Think erotic

SEMAFORI

Mrzio je semafore, osobito u noći, u tihe, kasne sate kada je malo vozila na cesti. A semafori obavljaju svoju dužnost. Asfalt se odmara i hladi, nad gradom lebde oblaci snova i noćnih mora. U gradskim košnicama većina radilica spava.

Ove je noći po prvi put sretan zbog tih semafora! A i ti bezdušni i osamljeni namigivači kao da su osjetili njegovu potrebu za crvenim sjajem, pa mu zatvaraju prolaz na svakom raskrižju, kao da ga dočekuju s treperenjem sjajne naranče u noći, da bi zabranjena, crvena jabuka zablislala i rekla mu: - Čovječe, stani!

Stajao je tako pod rumenilom, obasjan grimizom u tami i polako gurao svoj prst u toplu vlagu, sretan što je noć, sretan što je mrak i što Mira spava ili glumi da spava; važno je da mu onako snena dopušta to njegovo, blago rečeno, nepristojno ponašanje. Bili su sami na tamnoj aveniji, obasjani sjajem crvenila na semaforu i tišinom. Tu gdje po danu cvile nebrojene automobilske gume, grme motori, ispušne cijevi... Sami su, tiho je i mirno, nitko ga ne može vidjeti, a njegova se Mira ne ljuti na njega. Štoviše, imao je osjećaj da mu pomalo i odobrava to njegovo ponašanje, gradeći se da spava. Kako je to uzbudljivo!

Pošteden posprdnih pogleda drugih vozača i vozačica, koji su se i sami kadikad bavili sličnom djelatnošću, polako i obzirno, gotovo nježno, s osmijehom zadovoljstva, još dublje je gurnuo prst u zabranjenu toplinu. Još malo... samo malo... sad će... Osjećao je meke dlačice. Kakva li užitka! I to u srcu grada! Gdje su sada svi oni pješaci što ga u mržnji svakodnevno promatraju. Kad bi samo znali što on to sada radi. Hej! Što bi rekli na ovu njegovu slobodicu na kotačima? A kako samo kadikad zure u njegovu Miru. I njezine batakke na koje je jedva navukla superminicu. Kada se uvali u sjedalo, oni iz tramvaja ili kamiona proždiru je pogledom i obližuju se. Doista. A sada se on igra prstom i nitko mu ništa ne može. A ona kao spava...

Treba na čas promijeniti kut ulaska, da, da, tako se to radi. Odlično!

Šteta, eto upalilo se zeleno. Sada će lijepo povesti autić do sljedećeg raskrižja, odmoriti se na crvenom i nastaviti. Možda i promijeniti prst, još samo malo pa...

- Prostak! Što vi to radite?

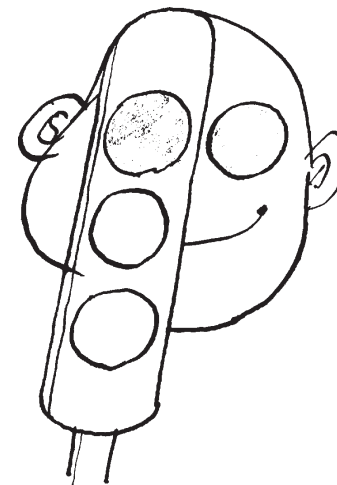
Uhvaćen na djelu pokraj poluotvorena prozora, poskočio je na sjedalu i okrenuo glavu, izvlačeći prst iz sigurnosti i topline. Ma otkuda sada taj kreštavi glas pun prijekora? Zar čovjek ne može svoj vlastiti prst gurnuti u...

- Ah, taj pokvareni svijet! Zar vas nije sram? Gdje vam je dobar odgoj i kultura? Zar takve stvari radi odrastao čovjek i to javno? Sramota, što ću još doživjeti u svom dugom životu!

Gospoda je stajala na travi pored semafora. Vjerojatno nije voljela životinje kad se držala podalje od zebre. A nije, čini se, previše voljela ni ljude. Jedva dočekavši zeleno svjetlo, dao je gas i pobjegao glavom bez obzira s mjesta grdnje, ne iskopavši zlato iz svoga povelikog nosa. Mira se protegnula...

- Hm, zlato, hoćemo li brzo stići?

Povukla je svoju superminicu i jedva prekrila tri milimetra svojih bedara.

NOĆNI ŽIVOT

Toplice, kupalište, terme, kako li se već može nazvati veliki objekt s bazenima, vrućom vodicom za drhtave, škripave i reumatične koščice. Mini bazenčić dečkima do koljena, skakaonice, prekrasne bijele ležaljke, šank, plesni podij, a tek divovske biljke...

Njih troje, lukavo su čekali da se kupaći polako izvuku iz dubokih vodenih lokava, istuširaju stresove, pokupe krpice odložene u ormarima i nestanu u zimskoj noći. Nakon toga, čovjek u narančastoj kuti ispustit će vodu iz bazena, doći će ljudi s dugim metlama i izribati jedan bazen - svaki dan temeljito kupaju jedan bazen - pa će polako pustiti da teče voda. Bistra, čista i gotovo mirisna. Onda će još njihova stara poznanica počistiti kutove i ispod ležaljka, pa će tada krenuti prema ormarima i kabinama za presvlačenje. Šef će provjeriti sve iza svih i ugaziti svjetla, a ostaviti samo niske okrugle lampe uz samu vodu. Nakon što čuju tresak vrata i automobile koji nestaju, njih troje će proviriti iza krupnih biljaka.

Najprije, mogu obići sve bazene, mogu pjevati iz sveg glasa, vrištati i svađati se, sami u polumraku, u odsjaju mirnih površina vode. Mogu provjeriti svoju izdržljivost i iskušati sve ležaljke, jednu po jednu. I mogu svo troje na jednu ležaljku i nitko ih neće vidjeti, nitko se neće ljutiti. Mogu jesti u kupalištu, a da nitko neće pokazivati na znak zabrane. Mogu tako cijele noći i tulumariti, sigurni i bez tuđih pogleda i povika. Mogu vrištati, ljubiti se i posvađati, a nitko im neće moći prigovarati. Napokon mogu biti ono što doista jesu. Nestašni i mladi - to je život. Zimski život tri vrapčića koji su igrom slučaja ostali zatočeni u kupalištu.

NAJTEŽE JE PRVI PUT

Strpljivo i obzirno nastojao je pridobiti Anitu da zine i da konačno učini prvi korak.

- Znaš da sam gadljiva, Robi. Sumnjam da će ići.

- Ma polako, nema žurbe. Samo se ti psihički pripremi.

Bila je uplašena i nesigurna, gotovo bespomoćna.

- Ne podnosim ništa krupnije u ustima, povraća mi se, oduvijek.

- Za sve ima prvi put, Ani.

- Robi, ja... meni je neugodno, ja ipak ne bih...

- Anita, ne budi smiješna. Toliko smo vremena i strpljenja uložili, još samo to, molim te... meni za ljubav.

Robert je znao biti uporan.

- Ali... ja se bojim.

Takva je Anita. To je momke izluđivalo i privlačilo ih toj zanosnoj ljepotici. No, Robert se nije dao smesti:

- Nema razloga za strah. Toliko puta sam to radio, vjeruj mi. Sve će doći na svoje mjesto. To je iskonsko, znaš, prihvati to bez razmišljanja... - Značajno je pogledao preplašenu srnicu i nastavio:

- Idemo, lijepo malo zini, još, tako lijepa ustašca, sada ću ga pripremiti...

- Ne, ne i ne. Ne mogu zamisliti da mi to stavljaš u usta.

- Anita, molim te. Tolike su žene prolazile kroz to. Zažmiri, zini i ja nastupam. To je zapravo jednostavno.

- Ne.

Umorna i jadna, tihim je glasićom prosvjedovala i sama svjesna da se mora predati. Neke stvari treba učiniti. Biti hrabar.

- Idemo ispočetka, Anita. Spremna?

- Ja ću zažmiriti i zinuti a ti...

- Dogovoreno. Prilazim. Je li ti udobno?

Klimnula je lijepom glavicom s blago razmaknutim usnama. Sočnim i mekim.

MUCKO

- Sada te molim dotakni ga vrhom jezika. Polako i nježno. To je odsad dio tebe, tvoga bića, tvoga tijela.

- Hm. To je hladno.

- To je normalno. A sada ćemo to učiniti. Mislim da je zezancije bilo dosta. Zini!

Ukočena i drhtava, Anita se umirila, široko zinula. Rumenilo je obasjalo nježne obraze i u trenutku – malo se gušila, hvatala je zrak, mučila se i napokon - sve je bilo na svome mjestu! Uspio ga je uložiti na pripadajuće mjesto, a njezin je osmijeh zablistalo bjelinom porculana.

- Onda, curo, što sada kažeš?

- Pa, puna su mi usta.

- I ja mislim. I te kako puna. I to ni manje ni više nego lijepa usta s najljepšim osmijehom koji sam ikada vidio.

- Pretjeruješ. Kao da je to prvo umjetno zubalo koje si nekoj curi gurnuo u usta.

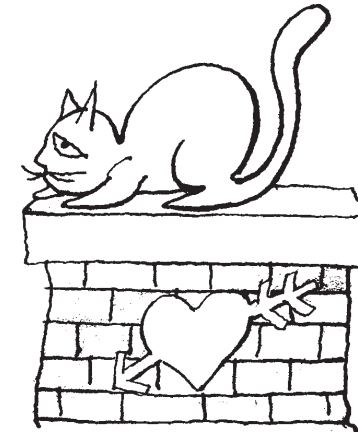
- Nije, Anita, nije, no... ovaj...

- Poštedi me - požurila je Anita.

Instinktivno i erotsko u životu bića preduvjet je opstanka. Zabluda je osuđivati strasti, no valja u svemu imati mjeru.

Mucko i ja smo stari prijatelji. Među nama se razvila ona svojevrsna, posebna veza koja ispunjava naše živote. Svatko od nas imao je svoje probleme i obveze. Plakali smo jedno drugome na ramenu kada su stvari išle loše, a divno smo se zabavljali kada bi nam život darovao manje teške trenutke.

Još oboje mladi, najčešće smo imali probleme u našim ljubavnim poslovima. Primjerice, kada smo se moj perverzni suprug Ilija i ja rastali, Mucko je dijelio sa mnom bolne trenutke poraza. A ovoga proljeća, Mucko je zaista pretjerao. Njegov je takmac nešto mlađi i teško se s njime borio.

Preljepa zelenooka Maca zavrtjela mu je glavom. A primijetili smo da se ona druži s nekim tipom pred kafićem. Nakon toga, Mucko je ubrzano propadao, ne mareći ni za se niti za hranu. A kada se nakon nekoliko tjedana dovukao do našeg stana i jedva jedvice, grebanjem po vratima, najavio svoj dolazak, nisam imala izbora do odglumiti Hitnu službu i odvesti ga – na infuziju.

Držim da nije lako biti mačak u rano proljeće. Nisu ni krovovi ono što su nekada bili.

FUCKAUTOMAT

Prvi fuckautomat opazila sam krajičkom oka prolazeći čekaonicom kolodvora.

Dakako da nisam vjerovala da sam doista pročitala Fuckautomat, onako na brzinu. Fuckautomat! Kako? Doduše, u današnje vrijeme svačim se možete poslužiti u automatima.

Onda pomislih - dobra šala. Kakva naivna osoba uđe u kabinu, navuče zastore, ubaci novčić i automat mu/joj lijepo odbrusi: Fuckoff! No, kako me moja bujna mašta često navodila na krive zaključke, oprezno sam prošetala svoju intuiciju i znatiželju. Doista, na svima trima vidljivim stranama kabine pisalo je Fuckautomat!

Požurila sam se na drugu stranu kolodvora kako bih kupila novine, a na drugoj je kabini pisalo Fotoautomat. Jednostavno. Nekome je putniku bilo dosadno, pa nije žalio truda, te je izrezuckao foliju i presložio slova.

Kad sam već pomislila da je to najgore što se može pročitati na javnim mjestima, u prvom tramvaju pročitala da moram “obavezno rzati za vrijeme vožnje”.

Doista, opreza nikad dosta.

DUBINA

Polako i obzirno, pažljivo i nježno, tiho i blago, uranjao je u podatnu toplinu, umiljatu nježnost, vlažnu mekoću. Nije mu se žurilo, nipošto. Želio je da poniranje traje što dulje, da zapravo zauvijek ulazi u tajnovitost svih tajna, u ljepotu u kojoj se nestaje od miline. Zatvorenih očiju, sporo, pomaknuo se tek milimetar ili dva, ušao tek malo dublje, zaokupljen uživanjem, obuzet strašću, začaran njezinom otvorenošću i iskrenošću kojom ga je primala, povjerenjem kojim ga je mamila i pozivala sve dublje u svoje dveri.

Ovijala se oko njega poput bršljana, penjala se po njemu grleći ga i oplakujući, reklo bi se pomalo stidljivo, drhtureći od njegovog dodira, od njegove snage i veličine kojom je uznemirivao njezinu sigurnost. Onako topla i podatna, savitljiva i uzburkana, gutala ga je mameći sve više i sve brže njegovo tijelo, zovući ga u svoju mračnu, slanu divljinu. Nudila je svoju raskoš na način koji ga je izludivao i on se lako ušuljao među njezine obale, ponirući, ponirući...

Tonuo je, nestajao, trudeći se kako bi kontrolirao brzinu ulaska; odugovlačio je svoj uron do kraja kako bi izbjegao, što je to dulje moguće, dodir s dnom i pričekao sa cjelovitim otkrivanjem. Svojim je rukama milovao svaki njezin djelić, mekoću finiju od baršuna, prstima iskušavao granice izdržljivosti, njezine i svoje. Osjećao je svu blagost i blagonaklonost kojima ga je očekivala, darivala, željela, kojima mu se podavala.

Onda je napokon naglim trzajem zario svoje tijelo u nju, odgurnuvši se svom svojom snagom, i zaplivaio dok su ga valovi zapljuskivali a pjena mu klizila niz široka leđa. Oduvijek je volio toplinu i prostranstvo, slobodu koju mu je nudila ta divna voda južnoga mora. U njoj je smirivao svoju strast, ona je bila njegova najdraža pustolovina, njoj se uvijek, ali baš uvijek vraćao, u njoj je bio mlad i nepokoren.

NA KLUPI U PARKU

Žagorili su poput vrabaca na vinogradarskoj breskvi, glupirali se poput važnih gačaca na snježnoj livadi uz autocestu. Prelijetali s teme na temu poput riječnih galebova s obale na rijeku, pa natrag, ili bi se načas ukočili i utihnuli poput štipaljka za rublje na žici. Smijali su se nježno i tiho, neovisno jedno o drugom, kao da ih je lahor dotaknuo ili tek poljubio leptir. Smijeh bijaše vedar, kratak ali blag, poput ciklame, uporne i mile pod veličinom dvjestogodišnjih snova stabala u zaboravljenoj šumi. Bilo je i reskih, iznenadnih, naglih, bistririh provala smijeha, koje su tekle poput veselog žuborenja potočića nakon proljetne kiše. Razgovarali su u kratkim rečenicama, povremeno se činilo nesuvislim i nevezanim, jednostavnim po izričaju, sa ili bez subjekta ili pak bez predikata. Često bi to bio uzvik, pa smijeh, pa onda razdragano prihvaćanje i odobravanje.

- Joj, ovo je božanstveno! Nezaboravno!

- Da, draga.

- Mili bože, da, to je pravi kut, baš tako moramo i idući put.

- To znači da treba pripaziti na položaj...

- Baš tako. Položaj i kut. I najvažnije je pratiti pokrete, djelovati u pravom trenutku.

- Oh, upravo tako.

- Vau! Pa ti si fantastičan! Ovakvo što...

- Hmm.

- Mislim, ti me doista iznenađuješ. Nepredvidiv si, dušo.

- Jesam, draga moja, jesam.

- Hej, pa ovo je fenomenalno. Kako ti to uspijeva, dragi?

- Ljubav i iskustvo, ljubav i iskustvo.

- Moraš i meni pokazati neke detalje, doista želim naučiti.

- I treba, nije to nikakva velika mudrost. Postoji logika u svemu: pokretu, osjećaju, treba uzeti vremena i osjećati se slobodnim, voljeti ono što činiš i s kime, koga usređuješ...

- Ovo je... ovo je predivno... Kako je sladak...

- Dobar je, dobar.

- Čvrst je i umilan. Odlično napreduje... Tako sam sretna!

- I ja, dušo, i ja.

- Ne mogu vjerovati. Koja je to upornost. Koliko dugo si čekao za ovu pozu... Cure u uredu neće mi vjerovati kada im ispričam... Što ispričam... Doći ćeš na kavicu pa ćemo im zajedno pokazati...

E, to je već bilo previše. Valjda se klinci zezaju na klupama, gdje će se jadnici skriti od zločestoće i strogo odgoja? Skinula sam knjigu s njuške i diskretno pogledala na klupu u parku, u blizini. I da nisam ležala na travi, pala bih u nju zasigurno. Bio je to stariji par, po riječima shvaćala sam djed i baka, koji je u krilu držao najnoviji fotoalbum svoga unuka. Sve sam povezala u cjelinu. Mili Bože, koje li strasti i sreće na klupi. Tko bi rekao...

MALO ULIJEVO, MALO UDESNO

U vruće ljetne dane, s novinama, knjigom ili križaljka pod rukom, ili kartama u džepu, silazim poslije četiri sata sa svoga penthousea u park tik do našeg nebodera. Pridružuju se i mnogi susjedi nakon objeda i kratkoga odmora.

I toga poslijepodneva s križaljkom u ruci čekao sam miris kave iz naše velike košnice. Nakon mirisa kave, moji bi susjedi izlazili. Kad...

- Oh, dušo, dušo draga...

- Mhmmm.

- To je tako dobro, dušice.

Zadrhtala je penkala, zatreperila križaljka na ljetnom povjetarcu.

- Kako je to dobro! Kako ti to dobro radiš! Da, da, baš tu... To je ta točka. Poludjet ću... Nastavi, samo nastavi... Ooooooh, malo nježnije... Poludjet ću dušo...

Ovo je već vrlo ozbiljno! Kako nisu zatvorili prozor, ta u nižim katovima i nije tako vruće? Osim toga, svaka budala zna da se s tih nižih katova gotovo sve čuje u parku. Prostaci besramni.

Postalo mi je neugodno. Kako će tek biti, nastavi li se ovo, sjediti s prijateljima i praviti se da ništa ne čuješ? Ha!

- To je tako dobro, dušice. Malo ulijevo... Ah da, to je to, kako je to dobro... Malo udesno... Tu, tu, tuuuuuuuuu...

- Hej Ferdi, treći put dobar dan!

Skočio sam poput vjeverice. Matko je stajao tik do mene, a ni primijetio ga nisam. A ni prva dva dobardana nisam čuo.

- Bok, Matko. Idemo jednu partiju, što kažeš?

- Dolaze Joža i Ante, pa ćemo ih prebiti. U beli nisu baš najsigurniji. Što kažeš, u gajbu piva?

- Dogovoreno.

Opet onaj napukli alt iz nebodera. Ušutjesmo poput riba, zapravo one uvijek – šute. Pretvorismo se, dakle, na čas u sirene.

- Tako treba, srce moje. To je predivno, nisam vjerovala koliko me to obnavlja, odmara... Osjećam se kao lastavica, poletjet ću... Ne, poludjet ću... Sve te godine nisam znala kako je to divno... Ah, samo nastavi... malo lijevo, da, tu, tu, malo gore... Jesam li ti već rekla da ću poludjeti...

Moj me prijatelj pogledao očima velikim kao u teleta u pubertetu.

- Ajme meni!

- Baš tako - dodao sam. - Ajme tebi.

- A tebi ne?

Riknuo je na mene kao bijesni lav. Valjda stoga što sam dulje od njega uživao u seansi. A svojim dolaskom zapravo mi je pokvario zabavu. Ja sam taj koji se trebao ljutiti.

- Da, dragi, tako se to radi. Ti si najbolji, najdraži, najsnažniji, najizdržljiviji...

- Bok, dečki!

Ovaj put smo obojica odskočili.

- Ste požizili od uzdaha stare Klovičke? Nabavila je novog masera, čujem, možda mu i stan ostavi... Dečko odlično masira, kaj ne? Bio je i kod moje Tugice... Mili Bože, kako je stenjala...

SPECIJALIST

Ana je uletjela u tetinu sobu, nesretna i zaplakana. Teta Verica, iskusna i strpljiva žena s asfalta, koja je bila u posjetu selu, zagrlila je jednu djevojku i pokušavala je smiriti.

- No, no, Ano, Anice, smiri se. U čemu je problem, da teta čuje?
- Pokvarila se, tetice, više nije kao prije...
- Što?
- Jadna ja, ajoj mene.
- Reci već jednom, curice.
- Teško mi je, ne mogu to izreći. Sramim se, teto. To se nije smjelo dogoditi. Ne nama.
- Dobro, srami se. Ali mi reci...
- Franjo je bio kod mene i... i...
- I?
- Pa znate, htio je...
- Prekini šmrcati i reci mi sve! Smjesta!
- A ja nisam mogla reći ne. Nisam, eto. Rekla sam.
- Kako si mogla dopustiti...
- Sami ste rekli da je Franjo jako zgodan i drag dečko.
- To stoji, no...
- Pa, malo smo se zanijali, nije izdržalo... tako mi je žao...
- Što se doista dogodilo?
- Mrkva je bila previše debela, jaaako tvrda, puknulo je.
- Moraš odmah na pregled.
- Komu?
- Specijalistu, naravno. Što prije, to bolje. Nisu te mrkve tako bezazlene, znaš.
- Ali Franjo neće htjeti ići tom vašem specijalistu, da znate.
- Ti ćeš ići!

- Ali ja se sramim, tetice.
 - Nemaš se što sramiti, curice. Ispod suknje sve smo mi iste, dušo.
- Amerika je otkrivena odavno. Otići ćeš sama.
- Ali ja nikada nikamo nisam išla sama.
 - Moraš se osamostaliti. Za sve postoji prvi put. Poći ćeš specijalistu u grad.
 - No dobro, a što ću odjenuti?
 - Nešto udobno i čisto, nešto što jako voliš i u čemu se osjećaš jako dobro i sigurno.
 - Ne želite poći i vi?
 - Ne. Neka Franjo spašava što je zabrljavio.
 - On neće, vi nećete, ja moram. Uvijek Ana. I meni je dosta svega toga. A tko će mi pomoći nositi?
 - Dušo, sama ćeš nositi, svaka žena to nosi sama.
 - Sigurno ću morati ostaviti kod tog specijalista, ne?
 - Molim?
 - Ali...
 - Čuj ti, kozo jedna! Što ti to treba netko nositi i što moraš ostaviti kod specijalista?
 - Tetice, samo je škljocnulo, puknulo i slomilo se..
 - Što?
 - A da vam kupim novu?
 - Što?
 - Pa, vaša flajšmašina, tetice, pala je na kamen i puknula... Već sam rekla da mi je žao...
 - Ma kad te ja kišobranom, tebe i tvoga Franju... Debele ste mrkve mljeli, ha?
 - Da, domaću vegetu smo spremali... Debela je mrkva zapela, mašina pala sa stola... Zašto se uvijek svi ljute na mene?

U UVALI

Prije odlaska odlučila je još jednom posjetiti onu prelijepu skrivenu plažicu do koje se zapravo teško probijala zbog hridi koje su ju okruživale. Do nje se moglo samo s morske strane. Tu su ljenčarili oni koji su ili bili dobri plivači i doplivavali s otoka, ili, pak, domaći ljudi koji su znali za prilaz kozjom stazicom sa sjeverne strane.

Prišuljala se tiho i opazila ga kako još uvijek spava, sada ležeći na leđima, opušten i miran, nasmiješen u svojim snovima. Sam. Nadolazeća plima izbrisala je tragove ostalih posjetitelja uvalice. Znala je da ju čeka. Šum mora stapao se s njegovim mirnim disanjem.

Pomilovala je visoko, lijepo čelo i lijevim se obrazom spustila do uha, poigrala se u gustoj, mekoj kosi boje lješnjaka s ponešto zlatnih vlasi, nastavila svoje putovanje širokom čeljusti do snažne brade kojoj je možda trebalo drugo brijanje toga dana. Lakša od leptira, pružila se po ramenu i proskitala crnim dlakama širokog torza, mekano dodirivala jedrilice kojima su bile oslikane njegove kupaće gaćice, verala se među jarbolima i blago milovala prepone razigrano skakućući po čipki od soli na preplanuloj koži koja je mirisala morem.

Spustila se niz koljeno lijeve noge, ovlaš tek dodirnula nožni palac i potom bešumno zašla u more, sada već u crvenom grimizu zalaska, pa se uspela na oblak i meko otplovila ne vidjevši ga nikada više. A on je u osamljenoj uvali, daleko od ljudi, zadrhtao, naježio se, onako snen i obljubljen, tugujući za toplom i mekom zrakom sunca koja je milovala njegovo tijelo.

Bilješka o autorici

Đurđa Vukelić-Rožić, oec., rođena 1956. u Vidrenjaku, živi u Ivanić Gradu od 1964. s prekidom od 6 godina, kada je živjela u Chicagu, SAD. Pohađala Glazbene škole Milka Trnina u Ivanić Gradu i Pavla Markovca u Zagrebu, maturirala u Chicagu, studirala na Wilbour Wright Collegeu i Katoličkom sveučilištu De Paul u Chicagu, a diplomirala Marketing na Ekonomskom fakultetu u Zagrebu. Zaposlena u Zagrebačkoj banci u Zagrebu od 1979.

Piše i prevodi haiku poeziju, glavna i odgovorna urednica dvojezičnog časopisa (hrvatski/engleski) *Haiku*, Društva hrvatskih haiku pjesnika u Zagrebu i zbornika tradicionalnih Kloštranskih haiku susreta, te urednica internet stranica s antologijskim podacima o hrvatskim haiku pjesnicima na raznim internet adresama. Jedna od osnivača Kloštranskih haiku susreta. Za svoje haiku na engleskom jeziku primila nekoliko pohvala i priznanja u Japanu, Novom Zelandu i Engleskoj kao i za haiku na kajkavskom narječju i hrvatskom književnom jeziku u zemlji.

Humoreske i priče objavljivala u Internim novinama *RO NAMA* Zagreb, Listu tadašnje Udružene banke Hrvatske, *Kvizorami*, *Otoku Ivaniću*, *Žapcu*, *Vikendu*, te na Obiteljskom radiju Ivanić. Za priču sa zadanom temom pohvaljena je u *Večernjem listu*. Osim u Hrvatskoj, priče su joj objavljivane u Vojvodini i BiH. Između ostalog, poezija joj je tiskana u *Iseljeničkim novinama* u Torontu na hrvatskom i engleskom jeziku a eseji o haiku poeziji u *Otoku Ivaniću*.

U puhačkom i tamburaškom orkestru KUD-a Posavec iz Ivanić Grada svirala flautu i piccolo dugi niz godina. U braku sa Stjepanom Rožićem iz Ivanić Grada, također haiku pjesnikom, majka sinu Jurici (1990).

Ivan Pahernik

Rođen 6. srpnja 1938. u Bočačkoj ulici v Zagrebu, kućni broj 7 na staroj Trešnjevki. Pao s trešnje u Novom Zagrebu 5. travnja 1993. *Fractura antebrachis sinestra partis distalis cum dislocatione acetabuli sinestra multigragmentaris et aillac ossis ili sinestra cum dislocatione.* Šepa Hrvatskom i životari.

Hrvoje Hitrec, 1995.:

“Ivan Pahernik postoji već dugo kao likovna činjenica, i to kao teško odredljiva likovna činjenica. Njegove karikature rijetko izazivaju spontan smijeh, ponekad izmame osmijeh, ali u većem broju slučajeva izazivaju grčenje lica. Njegovi junaci imaju glinene noge i duše nježnih gubitnika, njegov je svijet zona groteske, gdje na prvim crtama pogibaju djeca velike i čiste prirode, njegova je dosjetka profinjena i gorka, bolna i humorna tek toliko da ublaži tešku kletvu, u njegovu svijetu umjesto šafrana rastu konzerve coca-cola i žute osmrtnice padaju s drveća umjesto lišća, nebo je mračno i zemlja zatrovana a ruka umjesto glatkih mačjih leđa nailazi na trnove kaktusa, zagađeni su osjećaji, zagađena zemlja i zagađene iluzije, svijet je to crnoga neba, krepanih riba i božanstvene ironije, svijet tužan i tragičan, dakle svijet svršetka našega stoljeća, svršetka tisućljeća koje možda, sudeći po Pahernikovim pretkazanijima, znači i svršetak ljudskog iskustva sa zaprepašujuće mršavim rezultatima, potvrdu o smislu čovječanstva kao pseudointeligenatne vrste koja nije zaslužila ovaj lijepi planet”.

Vladimir Maleković, 1975.:

Pahernik je jedan od onih karikaturista koji se brinu za probleme plastike, njemu je stalo da otvori potpunu iluziju prisutnosti predmeta i zbog toga eliminira s površine grafičkog lista sve što smeta snazi i točnosti prikaza.

On svaki čin života promatra kao sekvencu povijesti: Ono što je duhovito u trenutku može biti tragična sljednica u ukupnosti zbivanja. Njega posebno zanima razlika između privida i unutrašnjosti zbilje. Karikaturist je razotkriva upravo mazohističkim impulsom demistificirajućeg crteža.

Sadržaj

OPROSTITE, BILO JE SLUČAJNO!..... 5

PREDGOVOR..... 6

MALO AMO, MALO TAMO ILI CARSTVO OBITELJI

Water Closet.....	10	Pakiranje.....	37
Umreženi naraštaj.....	12	Robinjice.....	40
Daljinski upravljač.....	14	Vjenčanje.....	42
Gačice.....	16	Kućni ljubimac.....	44
Kockar.....	18	Ta divna stvorenja.....	45
Domaći kolači.....	20	Prozor.....	47
Miško.....	22	Neprijateljica.....	49
Kućne biljke.....	25	Shopping.....	51
Prabaka.....	26	Osveta na zebri.....	53
Lookautomat.....	28	Skidanje.....	55
Pumperice.....	29	Dvorska dama.....	58
Susjedi Požgaji.....	32	Jetseterica.....	60
Život na katu.....	33	Dvije minute.....	61
Visoki momci.....	35	Darak.....	62

MALO OVO, MALO ONO ILI IZ POSLOVNOG I INIH SVJETOVA

Čovjek-slona.....	66	Ogrlica.....	76
Vrata.....	68	Inovator.....	77
Grlobolja.....	69	Ribe napadaju.....	79
Svatko je nekakav.....	70	Prigovaračica.....	82
Duet.....	71	Na plaži.....	84
Natašine igračke.....	73	Par cipela.....	86
Parenje.....	75	Konji za trku.....	88

ONO ILI EROTSKO U NAMA ILI THINK EROTIC

Semafori.....	92	Dubina.....	99
Noćni život.....	94	Na klupi u parku.....	100
Najteže je prvi put.....	95	Malo ulijevo, malo udesno.....	102
Mucko.....	97	Specijalist.....	104
Fuckautomat.....	98	U uvali.....	108

BILJEŠKA O AUTORICI..... 107

IVAN PAHERNIK..... 108

ZAHVALA ZA SPONZORSTVO

- SBF – Podružnica Zagrebačka banka d.d. Zagreb

Durđa Vukelić-Rožić
MALO ULIJEVO, MALO UDESNO

Nakladnik:
"INSULA IVANICH" d.o.o, Kloštar Ivanić

Za nakladnika:
Božidar Balenović

Grafička obrada:
Studio "INSULA"

Tisak: "INSULA IVANICH" d.o.o.
Zagrebačka 46, 10312 Kloštar Ivanić
Tel.: 01/2885-077; Fax: 01/2885-078
e-mail: insula.ivanich@mail.inet.hr